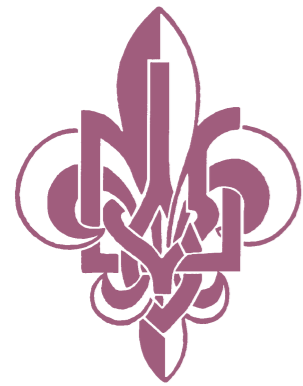

ЩОКВАРТАЛЬНИЙ 60-СТОРІНКОВИЙ ЖУРНАЛ – ЦЕ
БАГАТО ЦІКАВОЇ ІНФОРМАЦІЇ З ЖИТТЯ ПЛАСТУ
ЯК В УКРАЇНІ, ТАК І ЗА ЇЇ МЕЖАМИ

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ

Пластовий Шлях, а/с 65, Головна пошта, Львів, 79000, Україна
Plastovy Shliakh P.O.Box 303 Southfields, New York, 10975-0303, USA

ПЛАСТОВИЙ ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОЇ ДУМКИ ТА ІНФОРМАЦІЇ ШЛЯХ

Ч.4 (168) 2011

П Л А С Т О В И Й Ш Л Я Х

ч. 4 (168) 2011

ЗМІСТ

ВІД РЕДАКЦІЇ

Любомир Онишкевич Історія, історія..... 3

ОФІЦІЙНЕ

Позиція Головної Пластової Булави щодо святкування 100-ліття скавтіну
в Україні в 2012 році.....5

Володимир Базарко Століття Пласту — скавтського руху в Україні6

Постанова Верховної Ради «Про відзначення 100-річчя українського скаутського руху»7

Обіжник Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі8

З ПЛАСТОВОГО ЖИТТЯ

Ігор Олексюк Кубок пам'яті 11

Тарас Зень ІХ Крайова «Спартакіяда» 12

Богдан Іваницький В обороні «Праги»..... 15

ДУМКИ СТАРОГО ВОВКА

Старий Вовк Минуле і майбутнє Пласту 16

З ПЛАСТОВОГО ЖИТТЯ

Левко Хмельковський Міжкрайова Пластова Зустріч розпочала
святкування 100-ліття Пласту 18

ПЛАСТ І СКАВТІНГ

Збірка всіх племен у Швеції 22

Микола Музала Участь пластунів в НОСУ у 2011 році 27

ПЛАСТ І СУСПІЛЬСТВО

Анатолій Свідзинський Чи маємо ми думати та діяти заради майбуття людства?30

Орест Павлів Естафета пластових вогнів..... 33

Я ТАК ДУМАЮ

Іван Чир Сила і воля 35

ПЛАСТОВА ІСТОРІЯ

Степан Салик Перша наколесна мандрівка «Лісових чортів» 36

Андрій Сова Печатка пластового музею у Львові 38

О[льга] С[итник-Сліпа] Пластова прогулька 39

ПЛАСТОВІ ПОСТАТІ

Зенон Татарський Пластун — приятель Папи 41

НА ВІЧНУ ВАТРУ

Пам'яті пл. сен. Уляни Старосольської 43

Відійшов на Вічну Ватру пл. сен. Володимир Паланиця 44

Відійшла на Вічну Ватру учасниця таборів на Соколі, остання пластунка
Станіславова..... 45

В пам'ять пл. сен. Євгена Ващука 46

Відійшов у Вічність пл. сен. Ігор Король 47

Пластун Ігор Король у моїх спогадах 47

Юрій Овчаренко, Анна Небожук (Овчаренко) 48

ОГЛЯДИ І ПОГЛЯДИ

Богданна Блаженко Титла Альманах 100-ліття Пласту — українського
скавтіну..... 49

ПЛАСТОВА ІСТОРІЯ

Так формувався Пласт..... 50

Музей-архів Пластового руху рекомендує 51

Ольга Свідзинська Про наповнення фондів Музею-архіву Пластового руху 52

ОГЛЯДИ І ПОГЛЯДИ

Зміст «Пластового шляху» за 2010 рік (числа 161 — 164) 54

ПЛАСТОВА ФІЛАТЕЛІЯ

Юрій Федик, В'ячеслав Стебницький З нагоди 100-ліття Пласту
КПС Австралії видала марку, конверт та листівку 57

В'ячеслав Стебницький Філателістичні видання України з нагоди
100-ліття Пласту..... 58

с. 12

с. 18

с. 22

с. 27

с. 37

с. 42

ЮВІЛЕЙНА МІЖКРАЙОВА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ

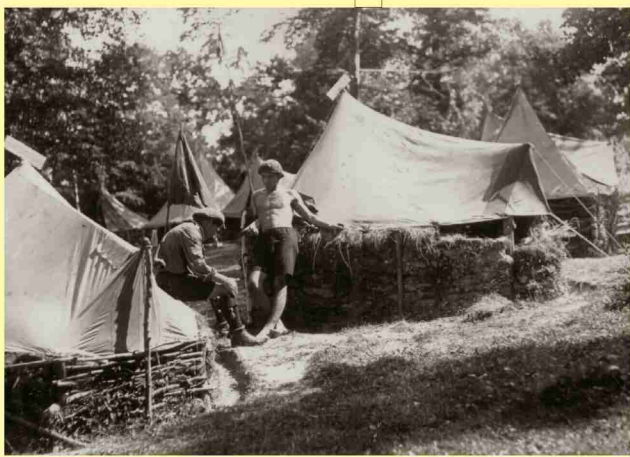

UKRAINIAN SCOUTING — PLAST

НАЗУСТРІЧ 100-ЛІТТЮ ПЛАСТУ

«Будь іскрою, як мрієш бачити багаття»

Гасло 100-ліття Пласту

■ 1 Водний Пластовий Табір 1928

■ Рада Пластунів Сеньйорів в Підлютому, 1930 рік

■ З'їзд курінних. Кіш під час присяги.
Кальсфельд. 14.04.1946

■ Пластова Станиця Ельваґен , Німеччина, 1947-48 рік

■ 17 тий курінь УПЮ ім. Пилипа Орлика на прогулянці з німецькими пластунами, 1945

Перший ряд: Ткач, Р. Прунько, І.Дитюк, А. Капустяк – куріний, В. Пацько

■ Перша пластова присяга по війні, Карльсфельд, 16.12.1945

З л-п Стефан Чайківський, Оксана (?) Бережницька, Владко Галат, станичний Пік Пясецький, Микола Плавюк, Віра Павликовська-Кунда, Ірка Антонович (Бандера) – Чайківська, Євген Турянський

Дорогі Друзі!

Журнал «Пластовий шлях» продовжує публікувати давні пластові фотографії. Ця рубрика присвячена 100-літтю Пласту. Від 2008 року ми подаємо фотографії, інформація про які нам відома, з надією, що це збагатить наші знання з історії Пласту і заохотить молодь до її дослідження.

Будемо і надалі чекати на ваші листи. Інформацію просимо надсилати на адресу: В'ячеслав Стебницький, аб.скр. 65, Головна пошта, м. Львів, 79000 або на електронну пошту: vmsteb.plsh@gmail.com

Дякуємо усім, хто подав підписи до пластових фотографій, що були надруковані в попередніх числах журналу.

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОЇ ДУМКИ ТА ІНФОРМАЦІЇ

пл. сен. Любомир Онишкевич

ІСТОРІЯ, ІСТОРІЯ...

Дорогі читачки й читачі!

Здається, що ми, пластуни, останніми часами всі перетворюємось на істориків, вся наша преса та інші видання виповнені споминами, мемуарами, передруками із старих видань та іншими історичними матеріалами.

Та й не дивно: відзначаючи 100-ліття Пластової організації, люди сягають в своїй пам'яті у «старі, добрі» часи, коли нам «не страшні» були наші «туди й пригоди», які ми тепер згадуємо з гордістю, навіть з ностальгією, хоч колись вони були часами страху і розпуки.

Скільки то наших рідних і приятелів загинуло в ті часи — від бомб, куль, шрапнелів, голоду чи нелюдських умов у тюрмах, концентраційних таборах, на засланнях, від хвороб... Тепер це все здається нам героїчним, ми пишаємося, що, попри все, таки витримали, вижили... Поміж всіма цими страхіттями і тарапатами нам все-таки вдалося забезпечити існування і ріст нашої організації.

Правда, це все не конечно була наша заслуга, а радше заслуга наших батьків і дідів, які переважно вже сьогодні від нас відійшли до Вічної Ватри. Але все-таки, це заслуга українців як групи, як етнічної одиниці, яка не здалася, хоч нищили її вороги, а

також так звані «приятелі», які з нас лише насміхалися і радили: «не тратьте, куме, сили, спускайтеся на дно!».

А ми, українці, таки витримали і вижили, зберегли свою ідеологію і своє змагання до свободи і незалежності. Сьогодні ми, загартовані тими всіма лихами й нещастями, сильні тілом і духом, входимо в друге століття як ветерани довгої боротьби за наше існування. І ми тому, зрозуміло, тішимося і святкуємо урочисто цей наш 100-літній ювілей.

Але чи ми справді сьогодні в такому дуже доброму стані й вигляді, щоб можна було спокійно відсвяткувати і спочити на лаврах? Багато хто вважає, що це так. Однак справи Пласту і нашого дальшого існування не стоять так світло сьогодні.

Двадцять років тому Пласт був відновлений на нашій землі, в Україні. Спершу ріс, як зелена травичка навесні. Та хоч він і став першорядною скавтською організацією молоді, світова скавтська організація (WOSM в Женеві) майже 20 років не хотіла приймати його в свої ряди. Врешті Пласт нібито прийнято, але як частину іншої організації (НОСУ), якої ніхто до сьогодні не може зрозуміти. Це так, якби ми були прокажені чи несемо в собі якусь небезпечну, заразливу хворобу. Очевидно, наші

Фото Б. Явора-Іскри

вороги старались всіма засобами не допустити українську організацію «Пласт» в члени Скавтіngu, бо боялися її. Пласт протягом довгих років свого існування давав українському народові відважних борців за свободу України, компетентних, добре вишколених провідників такої боротьби. Отже, нашим ворогам треба було за всіляку ціну Пласт ізольовати, щоб він не здобув собі належного престижу і сили в Українській Державі, яка в уяві тих наших суперників є лише «перехідною фазою», а не остаточною формою Українського народу. Давай імперію назад!

Через цю обставину, а також з інших причин, ріст Пласту в Україні значно сповільнився останніми роками. Сьогодні Пласт в Україні працює, але не розвивається таким скорим темпом, як колись.

Тим часом ріст Пласту в діаспорі також значно сповільнився. Нових дітей прибуває в наші ряди відносно мало, а й ті, що вступають до Пласту, щораз слабше розмовляють українською, щораз менше знають і дбають про Україну, далі стоять емоційно від своєї прабатьківської землі. Якби не було деякого припливу дітей із найновішої хвилі еміграції, то Пласт в діаспорі, напевно, був би ще швидше підупадав.

Але навіть і так Пласт в багатьох колись дуже сильних крайових організаціях сьогодні критично стримав свій розріст. Варто лиш пригадати собі ЮПЗ на «Вовчій Тропі» в 2011 році: порівняно з величними і численними ЮМПЗ минулих десятиліть це була надзвичайно скромненька афера. Вона

була дуже невміло розголошена, а через це на неї прибуло дуже мало учасників, а ті, що були, повернулись незадоволеними програмою і перебігом Зустрічі. (У мене є п'ятеро внуків, тож я знаю про це, так би мовити, «з першої руки»).

І, зрештою, взагалі пластове життя в діаспорі не розвивається таким темпом, як це було колись. Може, зрушить його великий Ювілейний З'їзд в Україні (ЮМПЗ) в 2012 році, якщо батьки з діаспори вишлють туди багато своїх дітей. Але з огляду на економічну ситуацію в світі це є досить сумнівним.

Одне слово, ми можемо бути задоволені, що Пласт, по 100 роках, сьогодні все ще існує і працює та має перед собою відносно відкрите майбутнє. Але ж впадати в еuforia нема причини. З нагоди ювілею ми повинні поважно задуматись над нашим майбутнім. Зрозуміло, що Пласт потребує дуже солідної і добре обдумані програми на майбутнє, можливо, і деяких поважних змін у практиці, себто в методі, структурі, а може, і в ідеології.

Одне, що зрозуміло, це те, що не можемо радикально відкидати ту ідеологічну базу, на якій побудована ціла ідея Пласту, як це пропонують деякі дискусанти в останніх числах «Пластового шляху». Пластун мусить залишитись назавжди вірним Богові й Україні, помічним своїм ближнім і слухняним Пластовому Запові. Інакше він більше не буде пластуном, інакше не варто нам мати Пласт, який був би лиш блідою імітацією міжнародного світового скавтіngu.

Хорунжі на день Пластової Присяги. Зліва: пл. уч. Костя Гончар, пл. уч. Данило Горячко, пл. уч. Данило Туркевич (з прапором), пл. уч. Уляна Мальчик. Львів, 2011

Фото Д. Стебницької

КОНФЕРЕНЦІЯ Українських Пластових Організацій

◊ АВСТРАЛІЯ ◊ АРГЕНТИНА ◊ ВЕЛИКОБРИТАНІЯ ◊ ЗСА ◊ КАНАДА ◊ НІМЕЧЧИНА ◊
◊ ПОЛЬЩА ◊ СЛОВАЧЧИНА ◊ УКРАЇНА ◊

Позиція Головної Пластової Булави щодо святкувань 100-ліття скавті́нґу в Україні в 2012 році

Історичне підґрунтя

Коли зароджувався скавті́нґ, українські етнічні землі знаходилися в межах двох імперій: Австро-Угорської та Російської. Так склалося, що і російський, і польський скавті́нґ були засновані 1909 року на українських землях. Але ці гуртки присягали, відповідно, на вірність Росії та Польщі.

Український скавті́нґ створено в Україні у 1911—1912 роках незалежними заходами Івана Чмоли, Петра Франка та Олександра Тисовського у Львові. Слово «scout», яке англійською означає «розвідувач», було замінено українським відповідником «пластун». Через бурхливі історичні обставини, що не були сприятливі для українського народу, багато пластунів змушені були покинути країну, рятуючись від переслідувань сталінізму. У країнах демократичного світу вони створювали Пласт для виховання своїх дітей. Щоб зберегти єдність пластових організацій, що діяли у різних країнах, утворено координаційну організацію — Конференцію Українських Пластових Організацій (КУПО). Після відновлення незалежності України до КУПО увійшов і Пласт — Національна Скавтська Організація України. Виконавчим органом КУПО є Головна Пластова Булава (ГПБ).

Пластуни відродили скавтський рух в Україні наприкінці 80-х років, а в 1990 році було зареєстровано перший осередок Пласту. Після відновлення державності, 1991 року в Україні створилися й інші скавтські організації. Згодом за участі Пласту сформовано Національну Організацію Скавтів України (НОСУ), яку прийнято до Світової Організації Скавтського Руху.

Упродовж 100 років на українських землях виникали різні групи, які називали себе скавтами; вони не вживали слова «пластун» і не приєднувалися до Пласту.

Рішення пленуму Головної Пластової Булави від 15 жовтня 2011

ГПБ стверджує, що

1. Пласт — НСОУ в імені членів КУПО і з їхньою допомогою організує і проводить Ювілейну Міжкрайову Пластову Зустріч (ЮМПЗ) для завершення святкування 100-ліття Пласту 2012 р., згідно з існуючими планами (10—25 серпня).

2. ГПБ приймає пропозицію КПр України відбути всеукраїнське дводенне Джемборі на території УКУ поміж двома етапами ЮМПЗ (п'ятниця і субота, 17—18 серпня, Львів).

Голова ГПБ

пл. сен. Володимир Базарко

КОНФЕРЕНЦІЯ Українських Пластових Організацій

◊ АВСТРАЛІЯ ◊ АРГЕНТИНА ◊ ВЕЛИКОБРИТАНІЯ ◊ ЗСА ◊ КАНАДА ◊ НІМЕЧЧИНА ◊
◊ ПОЛЬЩА ◊ СЛОВАЧЧИНА ◊ УКРАЇНА ◊

СТОЛІТТЯ ПЛАСТУ – СКАВТСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ

Українському Пластові сповнилося сто років. Українському скавтському рухові також сповнилося сто років. То не дивно, бо «пластун» — то «скавт», а «скавт» — то «пластун». Ми, члени Пласту у діяспорі, звикли себе називати «пластунами», а не «скавтами», просто тому що «пластун» — давнє українське слово. Але ми завжди вважали себе частиною скавтського руху. Мали завжди добрі взаємини зі Світовою Організацією Скавтського Руху (СОСР) і були запрошені на Джемборі, хіба що не могли належати до СОСР, бо були бездержавні.

Чую від декого з діяспори, що «Пласт в Україні запродався, коли став співтворцем НОСУ». Таким я відповідаю резолютно: ні! Створюючи НОСУ, Пласт діяв для добра України і Пласту! Від часу відновлення Пласту в Україні наприкінці минулого століття ми шукали шляхів до СОСР. Спочатку переговори зі світовим скавтським проводом вели пластуни з діяспори, а згодом — провід Пласту НСОУ. СОСР погоджувався, що Україні належить членство, але не Пластові як такому. Вони ставили вимоги, після виконання яких прийняли б Пласт. Сповнивши перші вимоги, Пласт діставав другі, потім треті, і так без кінця. Попри багаторічні зусилля пластунів, СОСР, з одної чи іншої причини, відмовляв членство Пластові. Можемо твердити, що це було несправедливо, що тим Пласт покривджено. Але не змінимо реальности!

Кілька років тому Пластові було поставлено ультиматум: створіть «парасолькову» скавтську організацію разом з іншими скавтськими організаціями в Україні, і таку організацію приймуть до СОСР. Якщо Пласт НСОУ на це не погодиться, то СОСР прийме іншу скавтську організацію. Пласт не мав вибору, тому було розпочато процес творення НОСУ.

Україні належить мати представництво в СОСР. А Пласт покривдив би себе, коли б це представництво було без його участі. Пластуни, які є членами НОСУ (а я думаю, що кожен зрілий пластун з України повинен стати членом НОСУ), як інші його члени, формують політику НОСУ. Пластуни — члени НОСУ, як добрі пластуни, будуть докладати зусиль, щоб НОСУ розвивався на добрих скавтсько-пластових засадах, щоб Україна пишалася своїм скавтським рухом. Тоді і Україна, і Пласт виграють.

А пластун завжди доброї гадки!

Вітаю всіх пластунів-скавтів з нашим 100-літтям. Бажаю наснаги на майбутнє!

пл. сен. Володимир Базарко

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про відзначення 100-річчя українського скаутського руху

У 2012 році виповнюється 100 років від часу заснування організованого українського скаутського руху.

Враховуючи визначний внесок скаутських організацій у національне відродження України, патріотично-виховну діяльність на благо українського народу, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Урочисто відзначити на державному рівні 100-річчя українського скаутського руху.
2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:
у двотижневий термін з дня прийняття цієї Постанови утворити організаційний комітет з підготовки і проведення заходів щодо відзначення 100-річчя українського скаутського руху;
у двотижневий термін з дня утворення організаційного комітету розробити і затвердити план заходів щодо відзначення 100-річчя українського скаутського руху, вирішити питання щодо його фінансового та матеріально-технічного забезпечення.
3. Рекомендувати Державному комітету телебачення і радіомовлення України:
організувати тематичні теле- і радіопередачі, присвячені діяльності українських скаутських організацій, випуск документального фільму та забезпечити висвітлення в засобах масової інформації заходів, що проводяться у зв'язку з відзначенням 100-річчя українського скаутського руху;
підготувати та видати матеріали про історію заснування скаутингу в Україні.
4. Запропонувати Українському державному підприємству поштового зв'язку «Укрпошта» видати серію поштових марок, присвячених 100-річчю українського скаутського руху.
5. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності, Комітет Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму.
6. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради України

В. ЛИТВИН

м. Київ, 1 листопада 2011 року
N 3984-VI

1912

2012

ОБІЖНИК

Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі

Будь іскрою, як мрієш бачити багаття!

Шановні друзі та подруги!

У серпні 2012 року буде проведено всеукраїнську зустріч як підсумок всіх літніх таборів за участі пластунів з України та діаспори, а також запрошених гостей з інших скавтських організацій.

Відбудеться традиційна для міжнародних Джемборі програма з окремими активітетами, змаганнями між таборами/осередками, а також цікавими розважальними заходами

ЮМПЗ складатиметься із двох етапів:

1 етап — таборовий (9—18 серпня) включає:

1 етап — таборовий (9-18 серпня) включає:

- 3 табори для УПН,
 - 19 таборів для УПЮ,
 - 4 табори УСП
- Тривалість — 10 днів.

Повну інформацію про табори та карту їх розташування можна отримати на сайті

<http://www.plast.org.ua/100/umpz/camps/>

Окрім того, буде проведено також 4 мандрівки по Україні для сеніорів.

Тривалість — 4-7 днів.

2 етап — Загальнотаборова зустріч (19—25 серпня)

Злет всіх пластових та скавтських таборів і гостей. Загальнотаборова зустріч відбуватиметься у Львові.

19.08.2012 — відкриття ЮМПЗ в центрі Львова.

А. Програма УПЮ:

- Мистецькі активітети в Шевченківському гаю
- Спортивно-екстремальні активітети в парку Погулянка
- Середньовічний фестиваль в Підгорецькому замку

та багато різноманітних активітетів безпосередньо на місці проведення ЮМПЗ

Б. Програма УПН:

- Один великий табір, об'єднаний легендою в 4 підтабори різних напрямків: мистецький, історичний, екологічний, спортовий
- Конкурси малюнків, фото, відео і казок

В. Програма УПС і УСП

- Участь у Міжнародній конференції
- Денні екскурсії Львовом (історія, мистецтво, музеї, театри)
- Одноденні автобусні мандрівки Галичиною
- Круглі столи (Конгресові теми)
- Одноденна мандрівка на «Сокіл» (можливо)

24.08.2012 — Участь у святкуванні Дня Незалежності України

Тривалість — 7 днів.

ЗГОЛОСИТИСЯ

на табори можна за адресою: <http://www.plast.org.ua/umpz2012>

Форма участі на ЮМПЗ

УПЮ

- зголоситись на 1 етап, в такому випадку на 2 етап потрапляють автоматично.

Юнаки можуть вибрати табір, на який зголошуються

Вкладка для пластунів з України — 750 грн.

Вкладка для пластунів з діаспори — 3600 грн.

- участь лише у 2 етапі

Лише командами по 10 осіб + 1 виховник старше 18 років (якщо станиці нечисельні і не мають 10 юнаків, то можуть зголошувати меншу їх кількість).

Вкладка для пластунів з України — 400 грн.

Вкладка для пластунів з діаспори — 3200 грн.

УСП та УПС

- зголоситись до участі в 1 етапі в якості учасника табору УСП/УПС, в такому випадку на 2 етап вони приїжджають автоматично, під час 2 етапу стають виховниками або волонтерами;

- зголоситись гостем, заплативши при цьому вищу вкладку (вкладка змінюється тільки для учасників з України)

- можливість вибрати службу (для волонтерів)

- можливість зголоситись до участі в 1 етапі в якості учасника мандрівки УСП/УПС.

Вартість участі у мандрівці від 1600 до 3700 грн.

- можливість зголоситись окремо до участі в 2 етапі

виховники або волонтери / гості

можливість вибрати службу (для волонтерів)

Вкладка для пластунів України на 2 етап — 200 грн. (волонтер / виховник)

Вкладка для пластунів діаспори на 2 етап — 3200 грн. (волонтер / виховник)

Член інструкторської команди табору 1 етапу під час 2 етапу може бути виховником, волонтером, а може не їхати на 2 етап.

20 запитань та відповідей про ЮМПЗ

ЮМПЗ у питаннях та відповідях

1. Я — член УСП (УПС). Яким чином я можу гостювати на ЮМПЗ в складі підтабору УСП (УПС)?

Участь члена УСП / УПС в другому етапі ЮМПЗ передбачена у якості волонтера або гостя. Ви маєте можливість вибрати найзручніший для Вас варіант одразу в електронній формі зголошення.

2. Що входить у вкладку учасника ЮМПЗ?

Проживання у власному наметі на терені ЮМПЗ, харчування, пакет учасника (відзначка, футболка, сувенірна продукція), участь у всіх активітетах, усі транспортні витрати від моменту заїзду на терен ЮМПЗ до її закриття.

3. Що входить у вкладку волонтера ЮМПЗ?

Проживання у власному наметі на терені ЮМПЗ, харчування, пакет учасника (відзначка, футболка, сувенірна продукція), участь у спеціалізованих активітетах та заходах для волонтерів, усі транспортні витрати від моменту заїзду на терен ЮМПЗ до її закриття.

4. Що входить у вкладку гостя ЮМПЗ?

Можливість перебування на терені ЮМПЗ та ночівлі на терені ЮМПЗ у власному наметі, харчуван-

ня та пакет учасника (відзначка, футболка, сувенірна продукція).

5. Що входить у вкладку денного гостя ЮМПЗ?

Можливість перебування на терені ЮМПЗ в денний час від 10:00 до 18:00, а також відзначка ЮМПЗ та сувенірна продукція.

6. Я — юнак, чи можу я поїхати учасником лише на 1 етап ЮМПЗ?

Ні, такого варіанту немає. Юнацтво може зголошуватися або на обидва етапи, або лише на другий етап ЮМПЗ.

7. Якщо я старший пластун і хочу зареєструватися гостем на 4 дні, то яку вкладку мені сплачувати?

Для гостей передбачено такі варіанти перебування на ЮМПЗ:

- денний відвідувач — 1 день (можна буде зареєструватися і на місці) — вкладка 80 грн.

- денний відвідувач — 3 дні (можна буде зареєструватися і на місці) — вкладка 160 грн.

- гість на весь час ЮМПЗ (це опція тільки для осіб від 18 років, вони забезпечуватимуться паке-

том учасника, харчуванням та матимуть можливість проживати на території, обов'язкове попереднє зголошення в ті самі терміни, як для учасників)

- вкладка для гостей з України — 800 грн.
- вкладка для гостей з Польщі — 1600 грн.
- вкладка для гостей з інших країн — 3200 грн.

Тож ви можете зголоситись денним відвідувачем на 4 дні і сплатити 240 грн. вкладки або гостем (зголоситись на 4 дні не можна, лише на весь час ЮМПЗ), який матиме змогу перебувати цілодобово на терені ЮМПЗ, проживати там та харчуватись. В такому випадку вкладка буде залежати від того, з якої ви країни.

8. Чи зможу я зголоситись до участі в ЮМПЗ після 1 квітня?

Так, але від 1 квітня вкладка збільшується на 30% і зголошення прийматимуться до 31 травня 2012 року. Після 31 травня зголошення не прийматимуться.

9. Чи можуть батьки відвідати дитину на ЮМПЗ?

Так, придбавши квиток денного відвідувача, який дозволяє перебувати на терені ЮМПЗ з 10:00 до 18:00.

10. Як буде відбуватися харчування учасників ЮМПЗ? Чи буде входити харчування у вкладку ЮМПЗ?

Учасник ЮМПЗ, сплативши вкладку, буде забезпечуватися триразовим харчуванням (сніданок, обід, вечеря) під час ЮМПЗ, незалежно від того, чи він буде перебувати стаціонарно на території ЮМПЗ, чи знаходитиметься на активітеті в межах або за межами Львова.

11. Чи будуть враховані потреби вегетаріанців, алергетиків або інших учасників ЮМПЗ з особливими харчовими потребами при забезпеченні харчування?

Всі потреби людей з особливими харчовими потребами будуть враховані, якщо учасник ЮМПЗ у зголошенні вкаже, до якої саме групи належить (вегетаріанці, алергетики) і, якщо потрібно, вкаже, на які саме продукти в нього є обмеження стосовно харчування. Не будуть братися до уваги вирази: «Я не їм гречки, бо вона мені не подобається».

12. Чи будуть створені спеціальні умови проживання для старших сеніорів? Чи вони будуть жити в наметах?

Сеніори мешкатимуть в гуртожитку на території семінарії з комфортними умовами. Але потребу в гуртожитку вони мають зголосити до служби реєстрації і заповнити зголошення. У службі реєстрації є людина, яка відповідає за розселення в гуртожитку. Ціна за 1 день проживання — 100 грн. Керівник служби реєстрації — Марта Федьків (marta.fedkiv@gmail.com).

13. Які активітети плануються в часі II етапу?

Всі активітети будуть поділені на 4 блоки. За 4 дні всі учасники зможуть побувати на кожному з цих блоків. Один з блоків буде відбуватися в Шевченківському гаю та матиме мистецьке спрямування. Інший буде відбуватися в парку Погулянка (спортивно-екстремальні активітети). Наступний блок відбуватиметься за межами Львова — в Підгорецькому замку. Тут учасники зможуть поринути в дух середньовіччя. Четвертий блок активітетів відбуватиметься безпосередньо на території ЮМПЗ. Тут відбуватимуться різноманітні розважальні активітети, такі як футбол, настільні ігри, водні активітети тощо.

14. Які системи переказів можуть використовувати пластуни з діаспори при переказі коштів?

Це потрібно узгоджувати з КПСтаршиною, до якої ви належите, оскільки вкладку ви сплачуєте на її рахунок.

15. Де будуть збірні пункти 1 етапу для учасників з діаспори?

Всі учасники з діаспори повинні бути у Львові 9.08 о 6.30, за винятком декількох таборів: «Золота булава», «Метаморфози» та «Герць» (учасники цих таборів повинні прибути 8.08 до 14.00 до Львова).

16. Які є вимоги, який виряд на табір?

Список виряду кожен учасник отримує після зарахування на табір.

17. Чи може бути таке, що я зголошуюсь на один табір УПЮ першого етапу, а мене зарахують учасником зовсім на інший табір?

Кожен учасник зголошується на 3 табори, відповідно, попаде на один з таборів, на який зголошується. Але важливо, щоб при зголошенні учасники вибирали табір, який відповідає їхньому віку.

18. Як можуть старші пластуни зголоситись до булав юнацьких таборів?

Зголошуватися до координатора 1 етапу — Надії Митник (umpz.tabory@plast.org.ua). Вона буде скеровувати зацікавлених осіб до відповідальних і комендантів.

19. Чи можуть старші пластуни, а також їхні діти (новацького чи юнацького віку) поїхати на мандрівку УПС?

Хоч мандрівки, в основному, заплановані для сеніорів, взяти участь у них може кожен. Для цього слід на кожного зацікавленого виповнити відповідну форму зголошення (форми уточнюються).

20. Як буде забезпечена медична опіка на таборі?

Кожен табір буде забезпечений вишколеним лікарем і повністю укомплектованою аптечкою відповідно до умов таборування. Зі всіма проводами таборів прорахована система швидкого доїзду до лікарень та інших медичних установ.

пл. сен. Ігор Олексюк КУБОК ПАМ'ЯТИ

Фото Д. Бойчука

■ Швидкісний спуск друга Ігоря

Вже втретє приїжджають пластуни Луганської округи на «Кубок пам'яті» — відкритий чемпіонат Луганської області зі скелелазіння, присвячений пам'яті загиблих альпіністів Луганщини. В мальовничому ландшафтному парку «Зуївський», що на Донеччині, від 6 до 9 жовтня 2011 року точилась запекла боротьба між різними школами підкорювачів вершин.

Пластова команда, до складу якої входили представники двох станиць — Лутугине та Северодонецьк, зробила серйозну спробу увійти до лав лідерів, але, на жаль, не потрапила в когорту переможців. Маршрут проходження скельної траси виявився надто складним не тільки для пластунів, а

й для досвідчених скелелазів. Лише один пластун, Владислав Дейнекін, пройшов ділянку майже вертикальної стіни без зриву.

Під час змагань юнацтво Луганщини розбило пластовий табір, де відбувалася цікава програма і готувались смачні страви на польовій кухні.

Головною метою було навчити дітей основам скелелазіння. За час перебування в таборі пластуни засвоїли правила користування туристичним спорядженням, навчились спускатися дюльфером, правильно працювати з альпсистемою та карабінами, дізнались про основні засади страхування. Родзинкою табору були практичні заняття. Діти вперше самостійно піднімались по скелі. Переборовши всі страхи, вони впевнено рухались до поставленої цілі. Перемога над собою — це початок успіху у всьому. Майже всі учасники табору пройшли подібне випробування. Навчити донбаських дітей основам скелелазіння зі Львова приїхав пл. розв. Віталій Дутка. За три дні він став справжнім улюбленцем молоді.

Потренувавшись на скелях, юнацтво мало змогу освіжитись у прозорій воді Ольховського водоймища. Ще були ігри, співи, ватри...

Урочистою подією заходу стало іменування пластунами прихильниками чотирьох новаків: Дениса Шульца, Володимира Мооса, Владислава Башинського та Данила Стукаленка. Хлопці своєю підготовкою, участю у сходинах, змаганнях довели, що мають право носити малинову хустку.

Хочу висловити подяку керівництву Луганської обласної федерації альпінізму і скелелазіння та Лутугинській районній державній адміністрації (сектору у справах сім'ї, молоді та спорту) за сприяння в організації та проведенні заходу.

Фото І. Олексюка

■ Бунчужний Віталій Дутка зі своїми друзями

Фото І. Ковальчука

■ Весела станиця Северодонецьк

ст. пл. Тарас Зень, Чок

ІХ Крайова «Спартакіяда»

■ «Спартакіяда» стала першим заходом у марафоні акцій, присвячених 100-літтю Пласту. Пластуни вишикувались в число 100

В останні вихідні жовтня вже вдев'яте проходила Крайова пластова «Спартакіяда». Щороку взяти участь у спортивних іграх приїздять сотні пластунів з усіх куточків України. Захід присвячений Українській Повстанській Армії. Метою акції, окрім популяризації здорового способу життя, є згадати велику українську визвольну боротьбу та надати юнацтву можливість відчувати командний дух, який панував між вояками під час боротьби за незалежність України.

У змаганнях взяло участь 19 дівочих та 24 хлоп'ячих команд різних вікових категорій. Серед учасників були пластуни зі Львова, Івано-Франківська, Києва, Лутугіного, Луцька, Тернополя, Коломиї, Калуша, Острога, Іваніківки, Самбора, Білих

Ослав, Ужгорода, Рудок, Солотвина, Іваніківки та Чернівців.

За роки проведення змагань організатори вже здобули чималий досвід, тому щороку вдосконалюються і намагаються передбачити все до дрібниць.

— Ми стараємось зробити все, що в наших силах, щоб учасники поїхали додому задоволеними, — розповідає комендант цьогорічного змагу Станіслав Провальний. — Намагаємось передбачити всі нюанси. Однак це все-таки спортивний змаг, де обов'язково є переможці і переможені. Тому не всі роз'їжджаються по своїх домівках в піднесеному настрої. Хоча знаю, що для багатьох пластунів навіть поразка в «Спартакіяді» не є приводом сумувати. Адже після літнього таборування це чудова можливість зустріти друзів, побути в доброму товаристві, відвідати вечірки та врешті-решт повболівати за своїх колег.

Оргкомітет змагань зазвичай формується у вересні. Створюються спеціальні служби, які допомогатимуть організувати захід. «Спартакіяда» є певним мобілізаційним чинником в Івано-Франківській станиці, адже до її організації долучається чи не половина старших пластунів та старшого юнацтва. Незмінними щороку є такі служби як творча, спортивна, технічна, інформаційна, служба харчування, служба поселення, служба зустрічі.

Творча служба має організувати всі мистецькі точки у програмі свята. Вони докладно продумують урочисте відкриття змагу, організують за допомогою юнацтва танцювальний номер. Також дбають про два вечори в кінці кожного змагального дня.

■ Іменування вірлиці

■ Писарка «Спартакіяди» ст. пл. Христина Іванаускайте, Чок, зачитує наказ

У перший вечір відбувається жеребкування серед команд, а на другий вечір провід організує вечірку з живим виступом якогось відомого українського гурту. Цей вечір-концерт є найулюбленішим для постійних учасників змагань.

— Найскладніше працювати з юнацтвом під час підготовки танцю, — розповідає керівник цьогоорічної творчої служби Дана Андрухів. — Адже чи не всі мають бути в однакових костюмах, повинні синхронно повторювати рухи під час виконання танцювального номера. А це все-таки діти, ще не зовсім дисципліновані та уважні, яких постійно треба контролювати та заохочувати. Репетиції, зазвичай, проводили вечорами, щоб всі були вільні після шкіл та гімназій. Судячи з оплесків та схвальних вигуків, танець нам вдався.

Цього року на живому концерті для пластунів у народному домі «Просвіти» грали гурти «Пан Пупец» (Івано-Франківськ) та «Гуцул Каліпсо» (Чернівці).

Однак центральне місце на «Спартакіяді», очевидно, займає спорт. Змагання проходили в трьох спортивних залах Івано-Франківська. А це — найбільший на Прикарпатті фізкультурний манеж, спортзал 25-ї загальноосвітньої школи, де змаглося юнацтво, та фізкультурно-оздоровчий комплекс, де у спорті вправлялись старші пластуни.

Очоловувала спортивну службу писарка «Спартакіяди» ст. пл. Христина Іванаускайте, ЧоК.

— В мої обов'язки входили всі спортивні моменти. Від контролю спортивних залів, наявності в них змагальних таблиць та присутності суддів до виготовлення кубків переможцям, — розповідає Христина. — Зі старшими пластунами працювати легше, вони дисциплінованіші та краще розуміються на спортивних правилах. Молодше юнацтво завжди хоче довести свою правоту, хоча часто не знає досконало всіх правил. А дехто навіть готовий посперечатись з суддями.

■ Змагання з баскетболу серед хлопців

На ІХ «Спартакіяді», як і на попередніх, відбувалися змаги з чотирьох видів спорту: футболу (хлопці), гандболу (дівчата), баскетболу та волейболу.

Два змагальні дні показали, що у спорті найкраще серед пластунів вправляються львів'яни. Перемогу здобули команда львівських дівчат «This is Sparta» та хлоп'яча команда «СЖД». Серед старших пластунів найкращі результати показали команди «Червона калина» та «Одержимі».

— Цього року ми вперше перемогли в усіх видах спорту, такого раніше не було, — ділиться враженнями член команди «Червона Калина», пластун зі Стрия Роман Чернишов. — Ми вже вп'яте перемаємо на «Спартакіяді», але такого успіху ще не мали. Приємне те, що всі змагання для старших пластунів відбувалися в один день, це дозволило куреню мобілізуватись та повністю віддатись духу змагань. Старшим пластунам вже складно вирватись на кілька днів: як не робота, то жінка й діти чекають, а тільки дорога з різних куточків України до Івано-Франківська займає купу часу. Всі кубки зберігаємо на видноті в нашій курінній оселі у Славському.

■ Кубки «Спартакіяди» чекають на переможців

■ Розминка у спортзалі

■ Волейбол — одна з незмінних ігор на «Спартакіяді»

Окрім учасників, у «Спартакіяді» могли реєструватись і гості — пластуни, які приїхали повболівати за якусь з команд. Розповідає старша пластунка з Києва Леся Анусіна:

— Враження від «Спартакіяди», як завжди, найтепліші. Тут тебе і зустрінуть, і підтримають, і проведуть. Завжди знаєш, що час, проведений тут, не буде згаяний даремно, бо кожного разу почувашся членом команди. Друзі, враження, емоції, хвилювання, — це все про «Спартакіяду». Приїхала сюди в першу чергу підтримати свою юначку, яку сьогодні іменуватимуть вірлицею. Разом з тим добре провела час.

«Спартакіядя» відкрила Всеукраїнський марафон «Сто акцій до 100-ліття Пласту», ставши першим заходом у великому відзначенні століття створення скавтського руху в Україні. На закритті змагань новаки урочисто перерізали червону стрічку на знак початку святкування визначної дати в історії організації, а понад 600 пластунів вишикувалось у відповідному порядку, зобразивши число 100. На закритті змагань були присутні голова обласної ради

■ У гандболі вправляються тільки дівчата

пл. сен. Олександр Сич, народний депутат України, почесний пластун п. Зіновій Шкутяк, начальник головного управління у справах сім'ї, молоді та спорту ОДА п. Мирослав Карабін та заступник начальника міського управління у справах сім'ї, молоді та гендерної політики Анатолій Середюк.

Під час церемонії закриття пл. сен. Олександр Сич, зокрема, сказав: «Спорт є одним з важливих напрямків виховання в Пласті, саме тому франківські пластуни взяли на себе відповідальність за проведення цього спортивного заходу. Таким чином ми вшановуємо пам'ять тих вояків УПА, які віддали своє життя за власну державу. Також саме під час змагань пластуни плекають братерство та доброзичливість, що є однією з точок Пластового Закону.

Наступного року, окрім 100-ліття Пласту, святкуватиметься і менший ювілей — 10-ліття «Спартакіяди». Організаторам доведеться докласти чималих зусиль, щоб акція гідно вирізнялась серед низки заходів, що відбуватимуться у 2012 році.

У статті використані фото А. Осадчука

■ Творчий вечір в перший день «Спартакіяди»

■ 22 курінь ім. М. Підгірянки

Богдан Іваницький

В обороні «Праги»

Фото В. Савінкова

Учасники 12-ої Повстанської ватри

Неспокійна й холодна осінь 1944 року. На території, окупованій більшовиками, діє сотня «Явора», завданням якої є охорона підпільної друкарні «Прага» референтури пропаганди ОУН «Зелений Гай». В окрузі діють спецгрупи НКВД, які намагаються за будь-яку ціну знешкодити друкарню.

Такою була легенда Дванадцятої Повстанської ватри. До складу сотні зголосилися рої: «Льви» (пластуни станиці Сколе), «Наддніпрянці», «Тигролови» та «Непоборні» (пластуни-гуртківці районного БДЮТ), «Жубри» (туристи-краєзнавці Новороздільського БДЮТ та Веринської ЗОШ).

Місце зустрічі роїв було вибрано на Файкові, поблизу джерела, неподалік від криївки в скелі, де загинуло шестеро повстанців 16 серпня 1948 році. Учасники розбили наметовий табір, впорядкували кухню, підготували тенти від дощу, по периметру табір було заміновано — на випадок виявлення НКВД.

Під вечір запалала перша ватра, яка дала змогу наспіватися досхочу та зігріла кожного прохолодної ночі. Перші інструктажі, цікаві історії про визвольний рух на Миколаївщині. Після чарівних слів пісні «Ніч вже йде», молитви «Царю Небесний» перший день знайомства з новими викликами завершився. Бунчужний віддав наказ готуватися до сну. Стілка узгоджувала години нічної варті.

За добрих півгодини здорового сну раптом — ракета вгору, АЛЯРМ! Свищик бунчужного підняв усю сотню на ноги. Писарка зачитала наказ про формування сотні «Бродяги» та бойові завдання для кожного рою: взяти якнайбільше КП (контрольних пунктів на місцях поховань воїнів УПА, УГА, біля пам'яток природи) за мапою та компасом, де рої, прибравши об'єкти, мали сфотографуватися у повному складі; скласти творчий звіт із своїх пригод (конкурс «талант оповідача»); взяти участь у краєзнавчій вікторині за темою «Підпільні видання ОУН-УПА» за матеріалами, опублікованими у часописі станиці Миколаїв «Ідея і Чин» ч. 5 (конкурс «найкмітливіший»); взяти участь у конкурсі «Соколине око» — на найвправнішого стрільця.

Як і передбачали повстанські метеорологи, о 1 годині ночі почався дощ, який лив до вставання.

Зранку прорух з оголеним торсом привів усіх до тям. Після сніданку команди вирушили в рейд. Свої спостереження вони описали згодом.

Рій «Непоборні»: ...*Погодні умови — чудові: вітер, дощ, туман; наприкінці випогодилося, перед обідом побороли голод глодом, повстанські страви — хліб із салом та джерельна вода.*

Рій «Льви»: *Дорогою ми бачили багато роздавлених жаб. Висновок: команда, яка йшла перед нами, не дружить із природою. ...Коли ми повернулися до лісу, то бачили лисячу нору та щелепу корови. Нам здається, що лисиці у цьому лісі дуже агресивні. Повстанські страви — бутерброди, овочі, відбивні, печиво, цукерки, сало в шоколаді, хот-доги, фанта.*

Учасники подолали від 22 до 32 км за 8 годин ходу: від урочища Теребежа в напрямку на Радів, Прийму, урочище Німечка, Верин, Миколаїв, Дуброву, Стільсько. На місці постою, згідно з легендою, команди взяли участь у вишколі стрільців, що його проводив сотенний «Явір». Їхнім завданням було влучити в ціль з 10 метрів з пневматичної рушниці. Наступний конкурс — «найкмітливіший» — відбувався на ватрі. Команди змагалися у знаннях з історії УПА на Миколаївщині. Для перемоги у цьому змазні потрібно було не просто уважно прочитати останній випуск станичної газети «Ідея і чин», а й виявити спостережливість під час рейду.

Ніч була напрочуд ясною, світив князь-місяченько, іскрилася ватра, стійка несла свою не легку місію. На світанку тихе вставання, бо ворог близько, розміновано перші застави. Перші постріли — розпочинається бій між відділами НКВД та УПА. На мить здається, що ворог перемагає, та раптом на полі бою з'являються нові рої українського вояцтва — перемога. Групи спецпризначення НКВД знищено. Друкарня «Прага» може працювати далі.

На закритті акції учасники склали присягу вояка УПА. Грамотою «Золотий Хрест Бойової Заслуги 1-ї класи» нагороджено першунів — рій «Жубри».

12-у Повстанську ватру організувала станиця Миколаїв за сприяння станиці Новий Розділ, районної влади і оргкомітету «Осіннього рейду».

Учасниками змагу були прямі нащадки (правнуки) Євгена Пришляка («Чорноти», «Яреми» — крайового провідника ОУН), Осипа Карачевського («Юзика», «Свободи» — пластуна Загону «Червона Калина», сотника Карпатської Січі), Михайла Палідовича («Карпатського», «Моряка Херсонця» — секретаря III Великого Збору ОУН, редактора бюлетеня «Ідея і Чин»), Теодора Стасіва й Андрія Данчевського (першого і другого районного провідників ОУН на Миколаївщині).

Свято весни на Сагарі
коло Львова, 1930

Старий Вовк

МИНУЛЕ І МАЙБУТНЄ ПЛАСТУ

I. ВСТУПНІ ДУМКИ

Сьогодні Пласт перебуває в піднесенні від святкування 100-ліття нашого існування і праці. Це природно: пережити сто буремних років — це неабияке досягнення. А ми не лише вижили, а й сповнили свої завдання супроти нашого народу і країни, виховали кадри провідників, які великою мірою спричинились до виборення нашої незалежності і власної держави. Тож у нас є причини тішитись і святкувати цю річницю.

Але нам треба тепер звернутися до важливого завдання: планування майбутнього. І не лише тому, що по 100 роках історії деякі наші методи, організаційна побудова, навіть деякі ідеологічні засади стали дещо застарілі, є потреба їх перевірити, можливо, пристосувати до нового часу, а й тому, що обставини нашого життя і наше оточення різко змінилися від того часу, коли виникли в Україні перші осередки нашої організації.

Ми плануємо помістити наші думки й пропозиції на цю тему в серії статей в «Пластовому шляху». Крім того, надіємось, що ці статті викличуть реакцію у вас, дорогі читачки й читачі, — листи, питання, дискусії, контрпропозиції тощо, щоб по довшому часі цієї «гутірки» ми могли представити пропоновані зміни пластовому прововоді.

Ми плануємо розпочати цю довшу серію статей від сьогоднішньої вступної статті і застанови над центральним питанням: яка є засаднича мета Пласту? Далі плануємо продискутувати можливі зміни в ідеології, методології та в організаційній по-

будові пласту. в кінці треба буде все це підсумувати і створити з цього нову схему пластової організації.

Запрошуємо всіх читачів і читачок нашого журналу брати активну участь в цій дискусії, щоб були висловлені думки не лише Старого Вовка, а й загалу пластунів.

II. МЕТА ПЛАСТУ

Щоб випрацювати пластову програму на майбутнє, в першу чергу треба здати собі справу з того, яка мета нашої організації. Оформляти нову організаційну побудову чи нові ідейні основи Пласту без чіткої мети організації — це немов пускатись в далеку дорогу, не знаючи, куди ми маємо йти, чого шукати, за чим дивитися. Деякі наші читачі пишуть довгі статті з порадами, як ми маємо змінити Пласт, але їхні поради не можна навіть брати до уваги, бо вони не спираються на чітке розуміння суті пластової організації та її мети.

Хоч ми всі відчуваємо, що Пласт має добре опрацьовану мету, ніхто переважно не бачив її на папері. Декілька разів Пласт її затверджував, але формулювання її якось не дійшло до свідомості більшості пластових провідників. Це як із «конституцією» Великобританії: вона не написана, а «усна». А нам треба нашу мету мати чітко написану і загально знану, прийняту в життя. Таку мету нам потрібно тепер, коли ми усвідомлюємо необхідність змін нашої організації.

Але як її, себто цю мету Пласту, належно оформити? В Америці майже кожна організація, державна чи приватна, звичайно оформлює мету у формі

так званого «Mission Statement», себто у формі короткого абзацу чи одного речення, яке стверджує, що організація створена, щоби працювати для такої-то ціли, в такий і такий спосіб. Це дуже зручне і гарно сформульоване пояснення мети.

На нашу думку, в формулюванні мети треба наголосити на тому, що Пласт — це організація для виховання молоді.

Постають питання: якої молоді? Є два варіанти: «української молоді» та «молоді України». Перше стосується етнічних українців, розсіяних по світі, а друге — мешканців держави Україна. Правдоподібно, треба знайти спосіб охопити кількома словами обидві категорії.

Наступне питання: виховати на кого? Тут також треба вирішити, на яких рисах молоді ми хочемо тут наголосити, наприклад, на патріотичності, релігійності, чесності, доброму характері, фізичному здоров'ї, зарадності в житті, компетентності, знаннях і вміннях, вишколеності, дисциплінованості, провідництві, ініціативі.

Чому ми хочемо так виховати молодь? Чи вистачить тут сказати: «для добра України», чи треба пояснити: «щоб оборонити країну від загарбників», «щоб дати Україні сильних провідників — еліту в різних ділянках життя»? Чи просто: «щоб виховати українських дітей на добрих членів суспільства»? Існує дві засадничі відповіді на це питання: ми виховуємо дітей на добрих, чесних, і т. д. людей, себто для них самих, або ми виховуємо їх на службу Україні, українському народові чи українській державі. А це вже є засаднича різниця, яку треба вирішити в один чи в інший спосіб.

Залишається ще багато питань. Чи Пласт існує для України (землі або держави), чи для україн-

ського народу (включаючи діаспору)? А що тоді із неукраїнцями в Україні? Що тоді з українцями поза Україною? Може, треба тут також з'ясувати, що таке «молодь»? В яких вікових межах? Що тоді з пластунами сеніорами (чи навіть зі старшими пластунами)?

Як ми хочемо сформулювати основну методику у пластовій системі виховання? «Методи, пропоновані Бейден Повелом», «методи гурткової системи і занять в природі» чи якось описати різні новітні методи? Чи це обговорити в іншому розділі?

На закінчення цієї статті хочу подати власну думку, над якою я досить довго призадумувався. Прошу, прочитайте ці пропозиції і подайте свої думки, контрпропозиції, завваги до редакції «Пластового шляху».

ПРОЄКТ ФОРМУЛЮВАННЯ МЕТИ ПЛАСТУ

Пласт — це організація для виховання української молоді шкільного та студентського віку як в Україні, так і в діяспорі на патріотичних, чесних, корисних і кваліфікованих людей в кожній ділянці життя, на вишколених провідників українського народу, які б могли і хотіли вести його до свободи, добробуту і ваги в світі, який не завжди є прихильним до нас і до нашої Незалежності.

Очевидно, це ще не є остаточне і досконале формулювання. Над ним треба буде ще добре попрацювати. Ми залишаємо вироблення остаточної версії відповідній комісії, яка буде призначена для цього завдання. Не забуваймо, що мета має стати найважливішим документом Пласту, його фундаментом, на якому буде пізніше базуватись уся ідеологія нашої організації.

Фото М. Музали

■ Скавтська група з України розподіляє символіку делегації, Джемборі, Швеція, 2011

Левко Хмельковський

Міжкрайова Пластова Зустріч розпочала святкування 100-ліття Пласту

Міжкрайова Пластова Зустріч (МПЗ) 2011 року, присвячена початкові святкування 100-ліття Пласту, відбулася 6—13 серпня на пластовій оселі «Вовча Тропа». Гасло зустрічі — «Шануй минуле — сприймай майбутнє!» З різних кінців США і Канади приїхали пластуни у мальовничі Кетскільські гори штату Нью-Йорк.

Урочистості з нагоди 100-ліття Пласту триватимуть протягом 2011—2012 років по всьому світі, де

■ Відкриття МПЗ

лише є пластові осередки, і завершаться Ювілейною Міжкрайовою Пластовою Зустріччю в серпні 2012 року у Львові.

7 серпня урочисте відкриття зустрічі почалося з Архиерейської Служби Божої, яку відправили Митрополит-архієпископ Української Католицької Церкви у Філядельфії Стефан Сорока, капелян Пласту о. Іван Кащак та диякон Томас Гич. Вони привели присутніх до причастя, а Владика С. Со-

■ Голова КПС США звітує Начальному Пластунові

■ Вічний вогонь

рока та о. І. Кащак освятили прапор відновленого куреня ім. Княгині Ольги. Співав хор під керуванням Юліяна Гайди.

Після Служби Божої розпочалося представлення і дефіляда куренів Пласту, які прибули з багатьох штатів США, а також з Торонта, Вінніпеґа, Калґарі й Едмонтонна в Канаді.

Зустріч на «Вовчій Тропі» підготували і очолили голова Крайової Пластової Старшини Америки

Фото Б. Колоса

■ Звіт бунчужних

■ *Головні організатори МПЗ 2011*

Петро Ставничий, комендант Андрій Дурбак, бунчужний Олександр Кузик, заступники коменданта Павло Яримович, Стефан Ставничий, Олесь Лабунька, Марта Ліщинецька-Келегер, Мотря Бойко-Воттерс.

Провідниками підтаборів були: у новаків — Надя Заперник і Олесь Оришкевич, у прихильників — Дануся Дідух, Павло Тершаковець і Олесь Левицька; в учасників — Катруся Стецик, Андрій Колос і Калина Дурбак; у розвідувачів — Антін Дурбак, Руслан Трач і Діяна Ставнича; у скобів і вірлиць — Василь Літепло; у старшого пластунства — Петро Стецюк і Ярема Белей; у сеніорів — Зеня Брожина та Ірена Зварич. Медичну опіку забезпечили д-р Андрій Бойко, д-р Марко Бей, Матій Лабунька.

На свято прибули численні гості, зокрема радник Посольства України в США Василь Зварич з дружиною Вікторією, голова Ради директорів Федеральної

Кредитової Кооперативи «Самопоміч» в Нью-Йорку і президент Українського Народного Союзу Стефан Качарай з дружиною Святославою, президент і головний виконавчий управитель Федеральної Кредитової Кооперативи «Самопоміч» в Нью-Йорку Богдан Курчак з дружиною Воцаною, скарбник, головний фінансовий управитель і член ради директорів цієї кооперативи Богдан Савицький, президент Української Національної Кредитівки Христя Балко, член Ради директорів Фондації «Побратими» д-р Юрій Куріца, голова Ради директорів Федеральної Кредитної Спільноти СУМу в Йонкерсі Андрій Горбачевський з дружиною Даркою і член Ради директорів Роман Козіцький з дружиною Лесею, голова Союзу Українок Америки Маріянна Заяць, Начальний Пластун Любомир Романків, голова Головної Пластової Булави Володимир Базарко, голова Головної Пластової Ради Таня Джулинська, голова Організаційно-

Фото Б. Колоса

■ *Провід юнацьких таборів*

■ *Голови КПС і КТК з прапором 100-ліття*

■ *Сеніорська прогулька*

■ *Піонерський змаг юнацтва*

го комітету зі святкування 100-ліття Пласту Орест Джулинський, голова Крайової Пластової Ради України Ігор Фіглюс, представники фінансових установ і громадських організацій.

Почесними гостями МПЗ-2011 були провідники СУМу в Америці — голова Крайової управи СУМ Андрій Бігун, член Крайової управи і колишній голова Богдан Гаргай, спортовий референт Петро Колінський, капелян табору СУМ брат Вінкентій Смуляк зі Львова, референти Крайової управи СУМ Леся Гаргай і Никола Луцак, голова Управи оселі СУМ в Еленвілі, Нью-Йорк, Роман Колінський.

Провідників, гостей і спонсорів свята було вшановано у наказі, який оголосила писар відкриття Алекса Квіт. Вона повідомила, що привіти учасникам МПЗ-2011 надіслали Патріярх Української

Греко-католицької Церкви Святослав Шевчук, кардинал Любомир Гузар, Український Конгресовий Комітет Америки, Фундація «Самопоміч» та Українсько-Американська Федеральна Кредитова спілка «Самопоміч» з Чикаго, Союз Українок Америки, крайові проводи Пласту Австралії і Пласту Канади.

З вітаннями виступили В. Зварич, який прочитав також вітального листа від Посла України в США Олександра Моцика, А. Бігун, В. Базарко, Л. Романків, П. Ставничий.

Крайова Пластова Старшина США висловила подяку установам і особам, які фінансово підтримали МПЗ-2011 та Пласт з нагоди його 100-ліття. Зокрема подякувано Федеральній Кредитовій Кооперативі «Самопоміч» в Нью-Йорку, що подарувала 100000 дол. на Пласт в Америці з нагоди 100-ліття Пласту, Федераль-

Фото М. Музали

■ *Провідники на закритті МПЗ*

■ Закриття МПЗ

ній Кредитивній Спільноті СУМу, Фондації «Самопоміч» Українсько-Американської Федеральної Кредитивної спільноти «Самопоміч» в Чикаго, Федеральній кредитивній спільноті «Самопоміч» в Філадельфії, Українській Національній Кредитивній Союзіві Українок Америки, Карлові Підпірці, Фондації «Побратими», куреневі «Хмельниченки» та іншим. Окрему подяку було виголошено Українському Народному Союзіві, який є довголітнім благодійником Пласту в Америці.

Після урочистого відкриття МПЗ-2011 П. Ставничий вручив грамоти подяки провідникам установ, організацій та особам, які спонсорували МПЗ-2011, зокрема президентів УНСоюзу Стефанові Качараєві.

Після смачного обіду гості МПЗ-2011 ознайомилися з Пластовою оселею, а учасники зустрічі від-

■ Комендант МПЗ зі старшими пластунками

разу ж розпочали змагання в різних ділянках згідно з програмою цієї велелюдної імпрези. Зокрема було проведено тереновий змаг, розпочато приготування до прогулянок.

8-10 серпня підтабори здійснили піші мандрівки по 10 миль на день, учасники мандрували також на роверах (20 миль на день), а розвідувачі — на каноях (п'ять миль на озерах). Прогулянки відбувалися в штатах Нью-Йорк, Вермонт і Нью-Гемпшир.

11 серпня відбулися піонерський змаг, змаг з куховарства, лисячий біг, концерт і вечірка, 12 серпня — олімпіада, Велика ватра і зустрічі сеніорів, а 13 серпня великою дефілядою куренів МПЗ-2011 було урочисто закрито.

«Свобода» — ч. 33. — 19 серпня 2011
Фото до статті надав П. Ставничий

■ Ватра Міжкрайової Пластової Зустрічі в США

Збірка всіх племен у Швеції

Саме так перекладається слово «джемборі» з мови індіанців Північної Америки. А скавти всього світу так називають свої зустрічі, на яких вони показують свої вміння, змагаються, підвищують кваліфікацію, обмінюються досвідом і спілкуються один з одним.

Сьогодні своїми враженнями від Джемборі у Швеції ділиться пл. сен. Геннадій Іванченко, V.

— Геннадію, Ти брав участь у різних скавтських зустрічах. Які твої враження від Швеції?

— Я був учасником ЮМПЗ у 2002 році та Другого Всеукраїнського Джемборі у 2010 році, відвідав святкування 100-ліття харцерства у Польщі в 2010, але в цьому році вперше побував на такому грандіозному заході світового рівня. Враження дуже складно описати. Вони почалися ще від виїзду з України. Спочатку їхали «бусами» через всю Польщу до Гдині, а звідти велетенським поромом,

схожим на океанський лайнер, 10 годин перетинали Балтику. Табір, що розмістився на колишньому військовому полігоні Ринкаб'ю з його 40 тисячами мешканців зі 150 країн світу, також вражав.

— Як була представлена Україна?

— Від України приїхало 27 делегатів з різних скавтських організацій (Пласт, «Скауты Києва» та «Плай»).

— Чи були серед пластунів юнаки і юначки?

— Разом пластунів на Джемборі поїхало 15 осіб, з них 8 юнаків, 6 старших пластунів та один сеньйор. Найчисленнішими були делегації Польщі, Німеччини, США та Великої Британії. Вони налічували від 100 до 700 осіб.

— Чи всім членам української делегації вдалось проявити себе на Джемборі?

— Звісно. Юнацтво мало свої цікаві справи, що було основним завданням Джемборі. А дорослі

■ Делегати Пласту на поромі дорогою до Швеції

■ пл. сен. Геннадій Іванченко, V, влився в свято скавтів

■ Представники скавтських організацій в національних барвах. Різноманітність, яка єднає світ скавтів

члени делегації були волонтерами, працювали у різних патрулях. Маріанна Бобко була у мобільній групі, яка об'їжджала терен табору, виявляла різні неполадки та повідомляла відповідні служби. Наталя Кияк та Юрко Юзич працювали екскурсоводами, супроводжували гостей делегації тереном табору. А Юрко Стойко, справжній поліглот, який на доброму рівні володіє англійською, шведською та російською мовами, був за перекладача.

— А чим займався Ти?

— Від самого початку зіткнувся з «невеличкою» проблемою. Прикро, але моя розмовна англійська бажала бути. І не кращою, а просто бути. Саме через це десь через три дні зголосився на роботу, де знання мови потрібні були мінімальні. Я працював кухонним робітником на підтаборі волонтерів «Весна».

— Я чув, що Ти отримав якусь таборову відзнаку?

— Власне, це відзнака чисто символічна. Щоб мати уявлення, що таке кухня, трохи поясню. На

відміну від юнацтва, яке готувало собі їжу, волонтери харчувалися на своєму підтаборі у їдальні. Їдальня — три велетенські намети, 20 м завширшки і 60 м завдовжки. У двох крайніх наметах їли — там одночасно споживало їжу до 1000 осіб. А намет посередині був власне кухнею, обладнаною за останнім словом техніки. Їжу готували професійні шведські кухарі, а посуд та кухонне начиння мили волонтери. Робота нагадувала «Пекельну кухню», але там у скаженому темпі працювали кухарі, а тут у не меншому темпі доводилось усе мити та прибирати, бо харчувався цілий підтабір волонтерів «Весна», а це 10 тисяч осіб. Зміна тривала шість годин, увесь час на ногах, не присівши, гаряча вода, пара... Єдине, що було позитивне, — це дружня атмосфера, яку створювали волонтери. Не кожен, хто зголосився працювати на кухні, витримував такий темп, часто люди, попрацювавши одну-дві зміни, більше на роботу не виходили. Тому оргкомітет Джемборі через таборове радіо та газету звернувся до учасників, шукаючи добровольців. А для стимулу вигадали таборову відзнаку «Герой Джемборі». Я, дізнавшись

■ Юнацтво української делегації під час розваг та офіційних заходів

■ *Я українець!*

про те, що потрібні робітники на кухню, одразу зголосився. Відпрацювавши першу зміну з шостої вечора до дванадцятої ночі, отримав цю відзнаку.

— Як було організовано загальні церемонії, знайомство делегацій?

— Весь табір складався з чотирьох підтаборів, які мали назви пір року. Наше юнацтво мешкало на підтаборі «Зима». Незабутнім було відкриття Джемборі, яке відбувалося на справжній евросцені. Хвилиною мовчанки вшанували загиблих на острові Утойя в Норвегії, потім на сцені з'явився улюбленець всіх скавтів Беар Гріллз, вийшли представники усіх делегацій з національними прапорами, а на

■ *Різноманітність зустрічей і розваг*

завершення відбувся святковий концерт за участі легендарної групи «АББА». Під час Джемборі відзначався День маяка — шведське національне свято, тоді ж відбувся фестиваль усіх країн-учасниць. Кожна делегація намагалася гідно представити свою країну, розповісти про свої звичаї, традиції, побут, культуру, про розвиток скавтського руху, виявити національну гостинність. Українська делегація цілий ранок ліпила вареники, а під час свята пригощала всіх бажуючих. Цей день сміливо можна назвати «Клубом мандрівників», бо протягом кількох годин можна було «побувати» у різних країнах: станцювати «самбу», пограти в гольф, спробувати

■ *Смачне Джемборі в скавтській сім'ї*

■ *Усіх учасників об'єднала скавтська родина*

■ Представники української делегації біля пам'ятного знаку Пилипові Орлику в містечку Крістіанстаді

канадські оладки з кленовим сиропом, посидіти у караван-сараї, смакуючи зелений чай.

Закриття Джемборі, на жаль, підмочила злива, проте святкову атмосферу і гарний настрій їй змити не вдалось. Організатори попрацювали на славу. Це була справжня феєрія: концерт зірок, виступ групи «Європа», «запуск ракети» разом із королем Швеції та казковий салют.

— Чи була нагода пізнати місцевість, де відбувалось Джемборі?

— Під час перебування на Джемборі ми мали можливість побувати на екскурсії в містечку Крістіанстаді. Містечко невеличке, нічим не показне.

■ Голова КПС України приймає гостей в пластовому містечку

Можливо, воно не викликало б ніяких емоцій, якби не один пам'ятник. Практично в самому центрі, біля однієї з крамниць встановлено пам'ятний знак. І присвячений він нашому славному гетьману, батькові першої демократичної конституції Пилипові Орлику, який змушений був емігрувати до Швеції і прожив у Крістіанстаді два роки. Але на цьому здивування не закінчилися. На стіні крамниці була табличка, що мешкав він саме в цьому будинку. А коли ми увійшли до цього великого галантерейного магазину, то побачили, що частина старовинного двоповерхового будиночка органічно вписана в інтер'єр магазину. В одну мить відчув і гордість, і

■ Ми з України...

■ «Герой Джемборі» Геннадій Іванченко, V

сум. Гордість через велику людину, яку поважають далеко за межами її країни, а сум — бо це робимо не ми, українці, а далекі шведи шанобливо ставляться до нашої історії. Тут є над чим замислитись.

— Чув, що на кухні Ти мав цікаву зустріч...

— Справді, найцікавіша зустріч, як на мене, відбулась під час роботи на кухні. Одного разу, розвертаючи тацю з посудом, у вузькому проході опинився сам на сам з Карлом Августом, королем Швеції та її головним скавтом. Король був при повному параді, тобто в однострої. Довелось відсунути тацю, відійти до стіни і, труснувши у поклони оселедцем, промовити: «Прошу, Ваша Величносте!». Августійша особа пройшла в якомусь метрі від мене, кивнувши на знак подяки головою. Виявилось, що король прибув на Джемборі, щоб пересвідчитися, що тут все добре, немає ніяких проблем, поспілкуватися з учасниками, проінспектувати деякі об'єкти, зокрема, кухню. До цього часу я ніколи не зустрічався з коронованими особами і досвіду спілкування з ними не мав. Якщо щось не так, то нехай Карл мені вибачає.

— Наступний рік буде ювілейним для Пласту, ми святкуватимемо 100-ліття нашої організації.

Фото М. Музали

■ До наступного Джемборі з великими враженнями та надіями

■ Прапори делегацій Джемборі

Як Ти вважаєш, чи зможемо ми гідно відзначити цю дату?

— Принаймні в це дуже хочеться вірити. Реально оцінюючи масштаби заходів, які мають відбутися, розумію, що треба провести колосальну підготовчу роботу. Щоб організувати всесвітнє Джемборі, шведи витратили десятки мільйонів доларів, залучивши державні та приватні підприємства і тисячі волонтерів. Рівень ЮМПЗ буде не на один порядок нижчим, але все-таки хочеться сподіватися, що ми гідно та достойно представимо і Пласт, і скавтський рух, і Україну. КПР та оргкомітет ЮМПЗ, враховуючи помилки та недоліки десятилітньої давнини, повинні все організувати та спрямувати зусилля на реалізацію ідеї 100-ліття Пласту. Але повний успіх буде залежати від усіх членів нашої організації, бо це справа честі кожного пластуна чи пластунки, незалежно від віку. Хочеться вірити, що століття Пласту стане яскравою сторінкою в історії України!

Розмовляв пл. сен. В'ячеслав Стебницький

Фото до статті надав Г. Іванченко

ст. пл. Микола Музала, V Участь пластунів в НОСУ у 2011 році

Фото М. Музали

■ Представник провуду Пласту ст. пл. Микола Музала, V, на Джемборі в Швеції, 2011

Протягом останнього року в скавтському русі України відбувалося багато різних подій. Я б виділив чотири найголовніші: участь у Світовій скавтській конференції в Бразилії, спільне україно-польське свято у Львові, Другий з'їзд Національної організації скавтів України, участь у Світовому скавтському Джемборі в Швеції. Відразу зазначу, що участь пластунів у цих подіях була б неможливою, якби: а) ми не брали участі в НОСУ; б) НОСУ не була б єдиною офіційно визнаною Світовим скавтським Бюро скавтською організацією в Україні.

Світова скавтська конференція в Бразилії відбулась 10—14 січня 2011 року. Від України було два делегати, один з яких — пластунок, міжнародний секретар НОСУ Олена Галушка. Це була друга світова конференція, на якій офіційно представлено Україну. Наша делегація спільно з Польщею, Угорщиною висувала резолюцію, яка стосувалась діяспорного скавтінгу (щоб національні скавтські групи поза межами своєї країни також могли бути членами Світової організації), але, на жаль, резолюція не була підтримана конференцією. Позитивом є те, що Україна включилась в процеси Світового скавтінгу,

Фото П. Задорожного

■ Пластуни та польські харцери під час святкування 100-ліття скавтінгу у Львові, 2011

У травні 2011 року у Львові відбувалась спільна дводенна акція польських і українських скавтів. Це було закінченням святкування 100-ліття польського харцерства і початком святкування 100-ліття Пласту. Символічно, що «передача естафети» відбулась у місті, де були створені обидві організації. До Львова приїхало півтисячі харцерів з цілої Польщі; акція стала найбільшою міжнародною скавтською подією в Україні за останні роки. Польські харцери очікували від української сторони допомоги, зокрема, в організації їхнього побуту у Львові (приїзд, проживання в школах, харчування, стоянка для автобусів, підготовка місця для вечірньої програми тощо). Всі ці завдання успішно виконали пластуни (старші пластуни і старше юнацтво, яке виконувало також функції екскурсоводів під час теренової гри). В офіційних церемоніях взяло участь близько 200 пластунів, а також представники інших скавтських організацій Львова.

На превеликий жаль, станична старшина Львова не сприяла в організації святкування. Прикро,

Фото з Пластового порталу

■ ст. пл. вірл. Олена Галушка, ЧХ, представляє Україну на 39-й Світовій скавтській конференції, Бразилія

Фото з Пластового порталу

■ II З'їзд НОСУ, Київ, 2011

що далеко не всі пластуни розуміють важливість участі в міжнародному житті. Це була гарна можливість не тільки побачити одну з найчисельніших і найорганізованіших скавтських організацій в Європі та налагодити тісніші зв'язки, а й на практиці продемонструвати пластові вміння і здібності, відпрацювати схеми прийняття великої кількості гостей з-за кордону, перевірити сили нашої організації в переддень 100-ліття. Проте я сподіваюсь, що це далеко не остання спільна велика акція українців і поляків (для прикладу, польські харцери подали заявку на проведення у 2022 році світового скавтського Джемборі і звернулись до нас по допомогу) і в нас ще буде можливість повноцінно скористатись такою співпрацею для розвитку нашої організації.

У червні 2011 року відбувся II з'їзд НОСУ. Він став результатом півторарічної праці спільної робочої групи Пласту і СПОКу. Фактично, цей з'їзд був «перезавантаженням» процесу консолідації українського скавтінінгу. На момент проведення з'їзду зареєстровано 14 обласних осередків НОСУ. Під час створення обласних осередків до НОСУ почали долучатися місцеві скавтські організації, що зробило це об'єднання справді всеукраїнським. На з'їзді було обрано новий провід НОСУ; з 13 членів Національної ради 6 є членами Пласту, ще 6 — членами СПОКу і «Асоціації українських скавтів» (АСУ). Голова Національної Ради є членом АСУ (цей вибір став компромісним для Пласту і СПОКу; члени цих

двох організацій обрані заступниками голови Національної Ради НОСУ). Міжнародним комісаром НОСУ стала Олена Галушка з Пласту.

Найголовнішою акцією за 2011 рік стало Світове скавтське Джемборі в Швеції. Делегація з України нараховувала 32 особи, з них представників Пласту — 19 осіб, «Скавтів Києва» — 8 осіб, «Плаю» — 5 осіб*. Враження від Джемборі важко описати, це необхідно бачити на власні очі, а найкраще — бути безпосереднім учасником. Я дуже шкодував, що юнаком не брав участі в одному зі Світових Джемборі, бо ані гості, ані члени International Service Team не переживають того, що переживає учасник Джемборі.

Дуже шкода, що така мала кількість представників України взяла участь у Світовому Джемборі. Причин, на мою думку, дві: скавти (і пластуни в першу чергу) мало обізнані зі Світовими Джемборі, тому недостатньо розуміють потребу своєї участі в них, і, відповідно, не докладають жодних зусиль, щоб туди поїхати. Це наслідок того, що Україна не була представлена ані на Джемборі в Таїланді 2003 року, ані у Великій Британії 2007 року — за 12 років від Джемборі в Чилі вже забулось, що це за подія. Другою причиною є висока вартість участі в Світовому Джемборі.

Одним з аргументів необхідності нашої участі в НОСУ, які я називав раніше (див. мою статтю в ПШ ч. 3 за 2010 рік), було те, що така участь дозволить нам відкрити скавтський світ для нашого юнацтва. Після Світового Джемборі в Швеції на Пластовому порталі (<http://www.plast.org.ua/news?newsid=6480>) були опубліковані відгуки юнацтва, яке взяло участь у цій події.

Мар'яна Байло, Львів:

«Джемборі було супер! ... Джемборі принесло багато позитивних і теплих спогадів, які грітуть нас ще дуже довго.»

Максим Бадік, Львів:

«Перед прибуттям на Джемборі я сотні разів уявляв усе це дійство, але побачене перевершило мої очікування! ... вразила масштабність.»

* «Скавти Києва» і «Плаю» — це організації, члени яких належать до Київського міського осередку НОСУ.

Фото М. Музали

Фото М. Музали

■ Представлення української делегації на Джемборі: від вареників до гопака

ніби побував у всіх країнах світу, а щоб дістатись з однієї до іншої, треба зробити від сили 10 кроків :)

... Спогади залишаться зі мною все життя».

Ірина Буртик, Львів:

«Надзвичайно щаслива, що була однією з небагатьох, хто представляв Україну... Це Джемборі запам'ятається назавжди!»

Виглядає, юнацтву дуже сподобалось на Джемборі — для них це нові враження, нові почуття, нові знайомства і новий досвід.

Подібні відгуки я чув після спільної україно-польської акції у Львові — тоді юнацтво теж говорило про те, що познайомилось з польськими харцерами, в яких можна багато чому навчитись, весело і корисно провело час, налагодило стосунки, які в майбутньому можна розвинути у співпрацю між куренями чи станицями України і Польщі.

Саме для того, щоб якнайбільше юнацтва з України відчуло те ж саме, нам і далі необхідно брати якнайактивнішу участь в процесі консолідації українського скавтингу, бо це дозволить якісно представляти Україну в скавтському середовищі і відкривати світ для нашого юнацтва.

І насамкінець. Участь в НОСУ є дуже нелегкою справою. Наприкінці 2011 року в рамках НОСУ розпочалася дуже жорстка дискусія між представниками різних організацій щодо шляху розвитку цієї структури. Чим ця дискусія закінчиться — невідомо. Цілком можливо, що на момент виходу цього числа «Пластового шляху» ситуація зміниться кардинально. Скавтські організації України живуть міфами про Пласт (пластуни, своєю чергою, живуть міфа-

ми про скавтів), і ця загальна недовіра заважає налагодженню нормальної співпраці для консолідації і якісного представлення українського скавтського руху. Але є й інший чинник, який впливає на нашу участь в НОСУ: бездіяльність більшості пластунів і критика з їхнього боку. Особливо вражає критика деяких пластунів з діаспори, які не живуть в Україні, не знають умов, в яких перебуває скавтський рух в Україні, але попри те гадають, що краще знають, що мають робити пластуни в Україні...

Та невелика група пластунів, що бере участь в НОСУ і намагається втримати український скавтський рух якнайближче до ідейних принципів Пласту, опинилась між двох вогнів: і з боку партнерів довіри немає, і у власній організації їх вважають ледь не зрадниками. Без сумніву, набагато простіше піти шляхом найменшого опору — робити те, до чого всі звикли (а роботи в Пласті непочатий край, кожен може знайти собі ділянку, яка його цікавить і яку необхідно розбудувати). Але чи це те, що потрібно Пластові в цей момент? Чи справді пластуни мають працювати так, як звикли, чи все ж, не відступаючи від своїх ідейних принципів, намагатись відповідати на виклики суспільства? Чи справді для українського скавтського руху буде корисним, якщо пластуни вийдуть з НОСУ і втратять можливість впливати на зовнішнє представлення України в скавтському русі, віддаючи цей напрям в руки «колишніх піонерів»? Правильні відповіді на ці запитання дасть тільки час: за декілька років ми зрозуміємо, яким шляхом нам треба було йти, але проблема в тому, що йти треба вже тепер.

Фото М. Музали

■ Українська скавтська делегація на Джемборі

Анатолій Свідзинський

Чи маємо ми думати та діяти заради майбуття людства?

(продовження)

фото з «живого журналу»

■ Головне — не загубитись в сучасному світі

Загальний висновок полягає у тому, що на заваді реформам людського устрою, життєво необхідним для його порятунку, стоїть дефектний духовний чинник. Справді, в корені труднощів лежить людська заздрість та жадібність, приклади яких можна наводити до нескінченности. Виникає питання, як подолати дію цих найпростіших, але дуже фундаментальних властивостей людської природи. Чому звичайні природні істоти, серед яких маємо чимало й хижаків, функціонують в рівновазі з різними іншими істотами та з природою в цілому? В чому є специфіка людини? На це питання кидають світло глибокі дослідження знаменитого австрійського вченого Конрада Лоренца¹. Одна з його книг якраз і присвячена природі внутрішньовидової агресії тварин та способам стримування і нейтралізації її дії, ба навіть перетворення агресії на позитивний чинник функціонування тваринних популяцій. Не маючи змоги входити в деталі цілого розмаїття вироблених природою трансформаційних механізмів, мушу відзначити, що саме людина виявилася позбавленою природної дії таких механізмів. Парадоксальним фактом також є те, що саме та обставина, яка зробила людину мислячою істотою і виділила її з тваринного світу, підірвала потенційні можливості та дії природних механізмів. Нова риса людини, якої не мають чи мають лише у зародковій формі найвищі розвинені тварини,

є самосвідомість, або рефлексія. Вона полягає у здібності бачити себе як об'єкт власного спостереження і дослідження. При цьому людина не просто знає: вона знає, що знає². З одного боку, рефлексія — позитивне явище, вона забезпечує розвиток абстрактного і взагалі творчого мислення, з другого боку, вона породжує здатність людини довільно формувати у своїй свідомості цілу множину ситуацій, серед них і таких, що знаходяться поза моральними заборонами агресивних дій щодо інших людей. Справді, думаючи про себе відсторонено, як про об'єкт власного спостереження, людина може подумки (а згодом і фактично) чинити зло. Вона може свідомо йти на обман, якщо вважає, що такий варіант поведінки задовольняє її егоїстичні інтереси³. Якби ми хотіли наводити приклади олжі, яка внаслідок цього запанувала в людських суспільствах, слід було б викласти майже всю людську історію. З огляду на сказане, не виглядає значним перебільшенням твердження Анатолія Франса про те, що «життя кожного народу є історією його злочинів, бідунів та безумств».

Таким чином, можна твердити, що рефлексія — цей розкішний дарунок, який подвигнув кращих представників людського роду до прекрасних звершень в різноманітних проявах творчого духу, — для великої маси інших людей виявилася чимось непосильним, а значна їхня частина обернула цей дарунок на зло.

Але є ще одна дивовижна обставина. З розвитком цивілізації здатність до рефлексії у величезної кількості людей починає спадати. Що більше, справа доходить до того, що люди починають уникати усамітнення, вони бояться залишитися наодинці з самими собою, натомість використовують різні пристрої, які відволікають їхню увагу від самих себе. Послаблення здатності і самого бажання до самозаглиблення має цілу низку причин. Деякі з них обговорюються в глибокій книзі Конрада Лоренца «Вісім смертних гріхів цивілізованого людства», вже згадуваній вище. Маємо передусім відзначити такі чинники, як розчинення людини серед великої кількості інших на виробництві, в установах

¹ Konrad Lorenz. Das sogenannte Böse. Zur Naturgeschichte der Aggression. Wien: Borotha-Schoeler, 1963; Konrad Lorenz. Die acht Todsünden der zivilisierten Menschheit. Serie Piper, Bd. 50, München 1973.

² Див. Pierre Teilhard de Chardin. Le Phénomène Humain. Seuil, 1955.

³ Між іншим, це добре усвідомлювали деякі письменники, наприклад, Оскар Вайлд. Наведу його слова з «Портрета Доріяна Грея»: «Хтось сказав, що найбільші події світу відбуваються в людському мозкові. І так само слушно, що й найбільші гріхи світу чиняться в людському мозкові і тільки в мозкові».

Фото з сайту <http://sacurabrm.ru>

■ З вірою відчуєш спокій і надію

та освітніх закладах, в транспорті, місцях розваг і видовищ, на громадсько-політичних акціях. Немалу вагу відіграє той факт, що природа, яка була для багатьох поколінь не лише джерелом позитивних емоцій, творчого натхнення, а й недосяжним взірцем досконалості і краси, в її нинішньому сплюндрованому вигляді вже не справляє на сучасну людину того приголомшливого враження поєднання величі, блиску, витонченої розкоші. Рефлексія, яка не має до порівняння чогось гідного поза людиною, живить її самозакоханість і самовпевненість. Сучасне виробництво та споживання виразно спотворюють також характер стосунків людини зі світом рукотворних речей. Ці стосунки націлені на короткочасне, часто одноразове споживання. Перевагу надають функціональності, нехтуючи естетичністю. «Спожити» часто-густо означає «викинути». Якийсь інтимний зв'язок людини з річчю за таких умов виключається. Вартісність речі починає визначатися модою, рекламою, її товарною ціною, а не сумою послуг, яку вона надає власникові. Рефлексія людини в цьому химерному світі речей деформується з часом до абсурду. Скажімо, автомашина для багатьох є не стільки засобом пересування, скільки засобом самоутвердження серед собі подібних. Величезну негативну роль відіграє маніпулювання людьми, яке застосовується для збуту товарів, а також, звичайно, в їх громадсько-політичній діяльності. Прогрес комп'ютерів, калькуляторів та інших пристроїв, які покликані вивільнити людину від нібито рутинних операцій, приводить до зникнення відповідних навичок: читання, самостійних елементарних операцій з числами.

Де ж шукати вихід, якщо його не пропонує ані наука, ані техніка? В такій скруті людині залишається звернутися до першооснови всякого буття — до Бога.

Усвідомлюю, що торкаюся теми, до якої спостерігаємо неоднозначне ставлення. Людство пройшло через стадію атеїзму, і це стосується багатьох країн, а передусім так званих соціалістичних. На

мій погляд, це є хоч і закономірна, але темна доба. Звичайно, спроби логічно довести існування (або відсутність) Бога є абсурдом, оскільки Бог мислиться як першооснова усякого буття і факт Його буття вивести просто немає з чого. Зараз багато науковців приходять до розуміння Бога не через логічні вправи, а через чітке усвідомлення, що спостережуваний нами світ має глибоко продуманий закон виникнення та еволюції від початку і донині. Вражає уяву та обставина, що конструкція світу продумана до найменших дрібниць, а фундаментальні фізичні константи, які визначають властивості світу, узгоджені найтоншим способом, їх не можна подумки змінити без того, щоб сценарій світового розвитку не став зовсім іншим і в ньому не було б місця ані для тих небесних тіл, які ми спостерігаємо, ані для природи на Землі, ані, зокрема, для існування людини. Це розуміння формулюється фахівцями як так званий «антропний принцип», оскільки усвідомлено, що ті риси світу, які закладені в нього від початку, а першопочатком є Бог, мали на певному етапі привести до витвору людини. Тут немає змоги вдаватися до аргументації, яка потребує фахових знань, передусім з фізики та космології. У зв'язку з цим рекомендую читачеві прочитати бодай кілька розділів своєї книжки «Синергетична концепція культури»⁴.

Фото з сайту <http://sacurabrm.ru>

■ Спаси і помилуй!

Все ж таки, й зараз трапляються науковці, які намагаються захищати старі атеїстичні погляди, хоча кількість таких людей меншає. Ці спроби засновані на непорозуміннях. Основне полягає у продовженні традиції тих філософів, які намагалися знайти логічні суперечності в самому понятті Бога. Зараз логікам і філософам, добре обізнаним з сучасною теоретичною фізикою, стало зрозумілим, що ніяких логічних суперечностей у понятті Бога знайти неможливо. Прикладом роботи, в якій це показано, є стаття російського вченого Євгена Іванова «О сокрытом в нас Боге», яку легко знайти в інтернеті⁵. Але сучасне розуміння, як я уже зазначив, засноване не на логічних побудовах, а породжене всією сумою знань про світ.

Фото з «живого журналу»

■ В гармонії є шлях до розуміння світу

Слід зауважити, що, говорячи про антропний принцип, ми маємо на увазі не тільки загальну побудову Всесвіту, а й властивості нашої скромної планети Земля. Як стало зрозумілим в останні десятиліття, і Сонце не є цілком «стандартною» зіркою, а Земля в Сонячній системі не є стандартною планетою. Справа в тому, що Сонце вирізняється серед інших зірок того ж типу значно стабільнішим висвічуванням, а Земля — найбільш вигідним в багатьох відношеннях положенням серед планет Сонячної системи, вигідним саме з точки зору можливостей виникнення і підтримання на ній життя. Знову ж таки, подробиці читач може знайти у моєї щойно зазначеній книзі. Сказане означає, що Земля стала унікальним об'єктом, який користувався особливою увагою Бога. У вже згадуваній книзі Лавлока⁶ розроблена концепція Землі, в якій наша планета розглядається фактично як жива система. Ця точка зору, яка спершу викликала подив і непорозуміння, зараз практично є загальноприйнятною. У зв'язку з цим остання обставина, на яку я хотів би звернути увагу, полягає в правильному розумінні конкретних релігійних текстів, передусім Біблії. Справді, навіть деякі науковці, які дотримуються цілком буквального потрактування біблійних текстів, вводять себе в оману. Ці тексти, призначені для кожного віруючого, незалежно від його освіти та знань, є високою мірою символічними і часто не можуть тлумачитися буквально⁷. Якщо читати їх з цим застереженням, в них відкривається надзвичайна глибина, і це стосується як картин творення світу, так і кодексу моральності. При цьому слід

правильно розуміти вочленення Христа і корекцію Ним старозавітних заповідей. Заповіді, які ми знаходимо в Старому Завіті, хоч в цілому ставлять дуже високі моральні вимоги, вражають точністю і актуальністю змісту. Заповіді «не убий», «не кради», «не свідчи ложно», «люби Бога і ближнього» та інші — все це надзвичайно актуальні заповіді, які мало б засвоїти людство. Варто подумати над євангельськими притчами про багатих людей, над яскравими порівняннями: «легше верблюдові пройти крізь вушко в голці, ніж багатому ввійти в Царство Боже» (Мт. 19, 24), «яка користь людині здобути світ увесь і занепасти свою душу?» (Мр. 8, 36), над порадами йти вузькою дорогою, не спокушаючись широкою дорогою, яка веде до зла (Мт. 7, 13—14). Якщо зараз ми блукаємо в пошуках відповіді про майбутнє людства, то чи не слід нам серйозніше поставитися до тої перспективи, яка також міститься в Біблії, — перспективи Божого Суду над людьми.

Хоч нам зараз не дано знати усіх перипетій розвитку людства, з якими воно може стикнутися в майбутньому, і ми не можемо передбачити докладно хід подій, мусимо розуміти, що деякі найвидатніші люди, які володіли величезною ін-

Фото з «живого журналу»

■ Розгорни...

туїцією і передчуттям майбутнього, схилилися до можливості Суду. До таких людей належав Тарас Шевченко, словами якого я хотів би завершити цю статтю:

*Чи буде суд! Чи буде кара!
Царям, царятам на землі?
Чи буде правда між людьми?
Повинна быть, бо сонце стане
І оскверненну землю спалить.*

⁴ Анатолій Свідзинський. Синергетична концепція культури. — Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2009.

⁵ Див. Інтернет-сторінку цього автора <http://ivanem.chat.ru/>.

⁶ Джеймс Лавлок. The Revenge of Gaia (Помста Геї). Видана у Нью-Йорку 2006 року.

⁷ Пригадую ще з часів моєї юности п'єсу, в якій двоє комсомольців висміювали Біблію. Мовляв, як це на початку Бог створив світло, а вже потім Сонце? Однак вже 1964 року було експериментально відкрите реліктове випромінювання — фотони, що утворилися внаслідок Великого вибуху, тобто до виникнення Сонця.

пл. сен. Орест Павлів

Естафета пластових вогнів

Двадцятий вік, що його поети назвали жорстоким, як вовчиця, шойно народився, і децю пізніше, але майже разом із ним, народився Пласт. Двадцятий вік — це час, в якому найкращі сини і дочки України декілька разів підносили вгору «червону калину», вік, у якому вони часто засвідчували свою державну зрілість і численними виявами героїзму стверджували свою вірність найвищим ідеалам української державности. Всі ці великі й вагомі роки нашої недавньої історії нерозривно пов'язані із Пластом.

На заранні тієї доби — 100 років тому, поряд з іншими українськими молодечими групами і установами, — народилася скромна юнацька організація. Вона назвала себе дуже просто й по-козацькому, але традиційно — Пласт.

Завдяки родоначальникам Пласту — доктору Олександрові Тисовському-Дротові, Іванові Чмолі та Петрові Франку — ця організація досить скоро оформилася: методично і концепційно та ідейно і світоглядно.

І вже після несповна двох років, із вибухом Першої світової війни, багато пластунів замінило свої мандрівні кийки і палиці на шаблі й рушниці, а пластові капелюхи — на вояцькі шоломи. Подібне повторилося згодом, під час Другої світової війни, коли в рядах Української Повстанської Армії опинилися сотні найбільш ідейних пластунів.

Чотири літери — СКОБ — і чотири символи: Сильно, Красно, Обережно, Бистро. Ці слова стали не тільки привітом, а й нормою щоденної поведінки пластунів, частиною їхніх характерів.

Патроном своїм Пласт прийняв святого Юрія — найбільшого лицаря серед святих, покровителя українського козацтва — щоби до його геройських вчинків достроювати юнацькі душі і серця, щоби на героїці ростити характери української молоді.

Озброєні таким духовним вирядом, групи молоді виходили у непорочність лісів і в зелень чарівних піль, у гори сині й кучеряві, прямували в обійми сонця, вітру, дощів і бур весняних, щоби там, серед краси й суворости природи, юнацькою спільнотою готуватись і в життя вступати. Щоби гарт тіла і велич духа плекати, щоби характери свої різьбити і рости та дозрівати на славу Бога й України.

Казки часто ставали дійсністю, а засоби і юнацькі ігри перетворювалися в діла рук юнацьких, в обов'язок, у конкретні вчинки. Українська молодь, заслухана героїкою лицарського минулого наших предків, наснажена жагою великих пригод, жадібна глибоких і могутніх, як море, переживань і шляхет-

них, як мрії життя, вчинків, — ця молодь горнулася до Пласту і знаходила там новий зміст і призначення свого життя.

Цей зміст — це ідейне горіння, це містерія пізнання життєвих і Божих правд, і врешті — це любов до свого народу і до Бога. Ось стимули і цінності, що ними українська молодь косичила свої юні серця у Пласті і доповняла у своїх молодих душах ті невидимі скарби, що їх засівають батьки, українська школа і рідні Церкви.

По скелястих горах і по зелених долах — шатра й курені юнацькі сіріють. І готуються в них подвижники нові і спадкоємці ідейного горіння наших предків, готуються ті, що в'яжуть наше минуле з майбутнім, що гарантію в собі несуть нашого світлого майбутнього.

Як колись на Запорізьку Січ, так і тепер до Пласту приводять батьки дітей своїх і віддають їх у спільноту молодих — виховникам, як у школу життєву. А ті приймають їх як старші побратими й посестри, як їхні друзі.

Самі ж виховники, жертвуючи своїм трудом, часом і працею, непомітно збоку йдуть, у сумерку тіней ступають, щоби світло юні душі краще золотило, щоби у грі, в обов'язках і в житті спільнотному не загубилась іскра самостійного горіння. Щоби чуття морального закону і самодисципліни, як зорі у склепінні неба, не гасли в душах молодих, а щоби блистали і самостійний шлях життя прояснювали їм.

У численних пластових мандрівках — багато трепетних зворушень і переживань. Але найглибші зворушення тоді, коли на прапори шовкові молодь свої обіти любови й вірности найвищим ідеалам складає. Тоді тремтять серця юнацькі в ритмі пошумів ялиць струнких і вічнозелених, а пульс достроюється до такту пластової пісні-гимну і до майоріння блакитно-золотого полотнища, що вгору ген, по щоглі, в'ється туди, де сонце золоте і небо голубе.

Чар таборів юнацьких, бадьора пісня, танок, спортивні змаги і дружня співпраця, змагання за найкращі успіхи, справа й гарт, і перші спроби життєвої боротьби, і сміх розлогий, і радість промениста безжурної громади молодих, й ідея вірного служіння народним справам, — все це, неначе зов сурми, неначе містерійність заповіту предків, скликає українську молодь в юнацькі лави Пласту.

І сьогодні ми горді з того, що єдиною, могутньою ідеєю здружені й задивлені у маєстат нескорої України, ми спільними зусиллями прямуємо вперед, до ясної мети Великої Мандрівки, до світлого майбутнього і Пласту, й усього українського народу.

Тож з приводу наших Ювілейних Святувань Багаття дружби й вірності палкої запалім!

Хай полум'яні відблиски вогню святого освічують нам шлях у майбутнє!

Тепло й вогонь того Багаття хай зігриває нас до починів нових і великих!

А ясність світляних променів нехай просвітить полум'ям любови наші душі, щоб бистротою іскор мислі наші променіли.

І чесно, і велично, як наше багаття, щоб ми життя велике прожили, променисте. І щоб маршрути наші, як світла промені ясні, по діагоналях рівних проходили.

І щоб верстаючи широкі путі життєві, ми всюди й завжди про джерело вогню святого пам'ятали, про Батьківщину нашу дорогу, що надихнула нас оцим вогнем священним.

Задивлені у верхів'я Багаття багряного, пам'ятаючи про горіння творче наших предків, прямуймо із піднесеним чолом до неозорих верховіть життя. І лиш великого бажаймо! Для цього великого й прекрасного, для Бога й України, в офіру їм складаймо наші почини і знання, і змаг сторукий, і пісню і мову нашу чарівну, і тихий шепіт наших душ і сердець юнацьких. І жертва ця нехай Творцем Всевишнім і Україною благословенна буде!

Цеглу до цегли кладіть, східець до східця долайте, крок до кроку дорівнюйте, тон по тону настрійте, створюючи спільноту духа переможного, будуючи великий храм всенациональний — будівлю світлу й надпростірну величного майбутнього народу українського тут, за океаном, на Рідних Землях і в широкім світі!

ОРЕСТ ПАВЛІВ

Життєпис

Орест Павлів народився в містечку Нараїв на Бережанщині 23 квітня 1927 року. До школи ходив у Львові і Станиславові. Іспит зрілості здав у переселенчому таборі Берхтесгадені, Німеччина, 1947 р. Студював українську філологію в Українському Вільному Університеті у Мюнхені (1947—50 роки), а згодом слов'янські мови й порівняльне слов'янське літературознавство в Оттавському університеті. Захистив «*magna cum laude*» (дуже добре) кандидатську дисертацію 1965 року про ранню поетичну творчість Павла Тичини.

Студіюючи в Оттавському університеті, О. Павлів водночас викладав українську літературу й культуру на Курсах українознавства ім. Юрія Липи в Торонті (1954—1967 р.).

Від 1965 до 1976 року викладав в Оттавському університеті курси української мови, літератури й культури і один рік учив в Альбертському університеті. Один із найкращих його студентів в Оттаві — теперішній єпископ Торонта владика Кир Степан Хміляр.

Переїхавши з родиною до Монреалу, від 1967 до 1993 року працював мовним і програмовим редактором в українському відділі Міжнародної служби Радіо Канада в Монреалі. Тоді щоденно передавали в Україну декілька українських радіопрограм на коротких хвилях.

Разом з тим він впродовж 26 років учителював на Курсах українознавства у Школі ім. Митрополита Андрея Шептицького в Монреалі, викладаючи українську мову, літературу й культуру. Його найкращими учнями були визначні тепер суспільно-громадські діячі: Юрій Шимко і Марія Шкамбара в Торонті, Євген Чолій у Монреалі та багато інших.

Впродовж багатьох років О. Павлів активно працював в українському громадському житті, зокрема, був 16 років культурно-освітнім референтом КУК у Монреалі, відзначений Шевченківською медалею. Також редагував деякі видання: збірник проповідей отця Маріяна Цурковського (1970), збірку поезій Розалії Тарнавської зі Львова «Птах з одним крилом» (1999). 2000 року здійснив мовну редакцію пропам'ятного збірника «Лювен 1930—1985 роки». Впродовж багатьох років робив коректу новацького журналу «Готуйсь».

Часто писав сценарії і ставив вистави за ними на сценах Торонта, Монреалу й Оттави з нагоди Шевченківських роковин, відзначення пам'яті українських поетів, століття поселення українців у Канаді, трагедії Голодомору.

Від 1992 до 2010 року очолював Український музей ім. Патріярха Йосифа Сліпого у Монреалі. Впродовж цих років музей зорганізував 78 індивідуальних та групових виставок українських митців і колекціонерів з Канади, Америки й України.

Впродовж минулих восьми років давав лекції з питань української мови, літератури й культури на курсах для учителів українських середніх шкіл, що їх влітку кожного року організує Українська шкільна рада Америки на оселі «Союзівка». Раніше Орест читав доповіді на українознавчі теми у Монреалі, Торонті, Оттаві, Едмонтоні, Чикаго і Римі та друкував свої статті в різних українських виданнях Канади і Сполучених Штатів. Належить до суспільно-громадських і культурних товариств, зокрема до НТШ і до Пласту.

Одружений з Іриною Чайковською, має четверо дітей і дві внучки, усі належать до Пласту.

ст. пл. Іван Чир, ОЗО

Сила і воля

...Те, що черв'як не з'їсть, міль не сточить та злодій не вкраде.

З недільної проповіді

Фото В. Стебницького

■ ст. пл. Іван Чир під час урочистого вимаршу з собору св. Юра, день Пластової Присяги, 2011

було іншими речима, але був обраний саме такий шлях. Шлях, до якого вже звиклося. Направду, сумно за таких людей, які мають за звичку наповнювати себе штучно.

Більшість штучних наповнювачів чи, краще б сказати, одурманювачів має тимчасову дію. Вони поверхові, а не глибинні: не діють зсередини і не дають нічого, крім миттєвих вражень. Знову і знову. Бо відволікає, затуманює... Бо смачно, легко, добре, просто...

Алкоголь, тютюн, наркотичні речовини, комп'ютерні ігри, віртуальні світи, еротичні та порнографічні образи оточують нас всюди. Їхня доступність та легкість споживання вабить неймовірну кількість людей. Ці засоби ніби викликають почуття розради, спокою, переключають свідомість у важкі моменти з реальності на щось інше. Вони створюють ілюзію підтримки ділового етикету, зміцнення дружби, дотримання традицій...

Але звідки ж тоді взяти повноту, якщо не з цих штучних і тимчасових наповнювачів? Відповідь є інтуїтивно проста: щось більше за минуще можна отримати тільки від вічного. Хто був тут до того, як з'явилися ми з вами і буде без часу й далі поза нашим з вами життям та іншими тимчасовими явищами? Він завше посеред нас, тому знайти Його не є великою проблемою. Він є ближнім, повітрям, дощем, сонцем, зорями, деревами, цифрами до і після коми в ірраціональних числах, які вказують на вселенські залежності.

Всесвіт створений з неймовірною точністю, він має все для життя. Зокрема, й безліч природних духовних наповнювачів: краса природи, друзі, родичі, прості люди, тварини, рослини, самостійна чи дружня праця, жертвність, любов тощо. Саме через них абсолютно доступно наблизитися до Нього та мати духовну повноту, трішки тривалішу, ніж минущу. Це нелегкий шлях, тому треба дбати й віддаватися, боротися, вірити та діяти. І діяти слід за совістю, не намагаючись знайти повноту у швидкоплинному, а змагати до Абсолюту. Так, це складно, і потрібно мати волю для діяння, бо творіння зла зусиль не вимагає. Але ж винагорода є гідною тривалої боротьби. Якщо ж відчуватимеш падіння духу — завжди можна знайти допомогу серед друзів, родичів, близьких та далеких, простих людей на нашому шляху. Лише озирнись.

Особливо хочу звернути увагу з цього ракурсу на нашу організацію. Пласт — це організація, яка може взамін на витрачений час дати духовну повноту. Це відбувається за дивним законом: що більше ти віддаєш їй, то більше отримуєш натомість. Це універсальний закон, сповняючи умови якого, отримуєш неочікуваний результат. Праця в Пласті наповнює наше життя, захищає його від штучної, нав'язаної соціумом, буденности та житейських спокус, вказує напрям до істинної справжності і вчить бачити добре та красу скрізь, не втрачаючи голови та маючи джерело щастя навіть у найважчих ситуаціях.

Але ми завжди матимемо вибір: де шукати цілість життя — у тлінному чи у вічному.

Мали б в безділлі змарніти,

Цілі життя не знайти?!

пл. сен. Степан Салик, ЛЧ

Перша наколесна мандрівка «ЛІСОВИХ ЧОРТІВ»

Восени 1926 року «Лісові Чорти» (ЛЧ) уклали дуже амбітні плани широкої діяльності на літо 1927. На сходинах у лютому 1927 у Львові потверджено, що влітку 1927 ЛЧ таки організують аж 6 імпрез та акцій. Одною з них була наколесна (роверова) мандрівка, яка мала початися 15 липня у Львові, а далі траса на Стрий — Коломию — Тернопіль — Золочів і назад до Львова на 23 липня. Організатором і провідником мандрівки був Володимир Мурський, відомий як «Мурмурандо» та «Мурлика», а його заступником і головним помічником — Степан Салик, загальнознаний як «Сальче». Вони обидва за фахом учителі, були серед засновників ЛЧ у 1922. Учасниками мандрівки були два студенти медицини — Богдан Теслюк і Влодко Гілевич, яким снилося стати кандидатами до куреня ЛЧ. Отже, всіх разом всього 4, але ця наколесна мандрівка все одно була, імовірно, першою такого роду в Пласті. Поки що невідомо, чи була вона десь описана, але у 1974 С. Салик написав короткий спогад про цю подію. Цей спогад дуже спокійно пролежав в Архіві ЛЧ майже 37 років, але тепер, за дозволом Їх Величності Цісаря «Лісових Чортів», таки публікуємо. Віримо, що, сидячи при Вічній Ватрі, «Сальче» і «Мурмурандо» будуть цим задоволені.

пл. сен. Петро Содоль, ЛЧ

У липні, не тямлю вже тепер котрого дня, 1927 року, ми, себто я (Сальче), Мурмурандо, Богдан Теслюк і Влодко Гілевич, вибралися у наколесну мандрівку по нашій «Галілеї». Нашу мандрівку організував і її провідником був Мурмурандо-Мурлика, що казав нам: «Їдемо колеса робити — де дівчину чую, там і заночую». Але насправді так не було!

У Львові ми зібралися ранком на Стрийській рогацці, і ще цього самого дня доїхали до села Добрянни, що положене на кілька кілометрів перед Стриєм. В цьому селі ми заїхали до місцевого пароха, о. Каратницького, батька нашого «Лісового Чорта» Богдана, і там переночували та відпочили, бо, незвичкі до довших наколесних мандрівок, першого дня дещо вже були втомилися.

Наступного дня ми поїхали в дальшу дорогу, переїхали через місто Стрий та поїхали в напрямі Болехова і Долини. Коли ми доїжджали до Долини, а це місто справді положене в долині, нас заскочив зливний дощ. Дальше їхати не було можливим, ми мусіли схоронитися під оборогом та перечекати бурю.

Коли прояснилося і сонце вийшло з-за хмар, ми вибралися в дальшу мандрівку, і тут нас стрінула нова пригода. Перед Долиною дорога спадала стрімко закрутами вниз. Зливний дощ поробив у «польській» дорозі рівчаки-заглибини, і таким рівчаком, що був виритий водою, їхав, як звичайно, скорим «швунгом», Мурмурандо, а ми вслід за ним. Ми сподівалися, що цей рівчак скінчиться, і ми відемо на рівну дорогу.

Аж тут на закруті, як ми з'їздили в повному розгоні, ми зустріли ненадійно візника-жидка, що їхав

напроти нас однокінкою і мав повну фіру, наладовану скриньками яєць, закуплених, мабуть, на ярмарку (а може, він і їхав на ярмарок, щоби ці яйця продати). Жидок, щоб облегшити трохи тягарю шкапині, бо це було досить під гору, ішов пішки побіч фіри.

Мурлика, коли це несподівано побачив, як пізніше сам нам розказував, не мав багато часу для застанови: треба було негайно рішатися, що робити. Мурлика мав до вибору: або настромити себе на дишель і в'їхати з повним розгоном на коня, або, натиснувши на педалі, нагло загамувати, а тоді він вилетів би, роблячи «сальто-мортале», і опинився б поза возом, напевно, погано покалічений.

Мурлика вибрав третю можливість. Він скрутив сильно ровер вправо з рівчака і тим пошкодив ровер, зробивши «вісімку» з переднього колеса, а сам вилетів все одно з ровера вбік і головою вибив пару штахетів у придорожньому паркані.

Вид був на правду незavidний! Мурлика лежить на землі перед парканом, а голова по другому боці паркану. У нього був ще на носі «цвікер», який тоді був дуже в моді. Нас огорнув страх, ми не знали, що сталося з Мурликою.

Ми втрійку їхали за Мурликою у віддалі добрих кілька метрів, тому й мали час задержати наші ровери.

Жидівська шкапина, коли побачила несподівано перед собою на закруті людину в повному розгоні на ровері, налякалася, сполохалася, скрутила вбік і перевернула віз, а з ним і всі скрині з яйцями, що попадали на землю.

Наляканий і стурбований жидок-візник побіг здоганяти коняку, яка відчепилася від воза і побігла в поле, щоб вона не наробила шкоди, бо це був час жнив і збіжжя стояло в полі. А ми зате побігли в трійку рятувати Мурлику.

За ноги ми витягнули Мурлику, бо голова була наче під гільйотиною, по другому боці паркану. Коли ми обернули Мурлику горілиць, то, на нашу радість, побачили, що його очі цілі і непошкоджені, зате лице подряпане і закривавлене.

Мурлика поглянув на нас із питомою йому усмішкою та з гумором промовив: «Ви думали, певно, що мене треба вже буде везти до Ариматеї (похоронного заведення), але я вам цієї приємності ще не зроблю, беріться до роботи!» Тоді оба наші лікарі, Теслюк і Гілевич, промили водою лице, намастили йодиною і зробили перев'язку так, що наш Мурлика виглядав, як єгипетська мумія.

Ми перевірили його руки і ноги, чи не поламані, однак все було гаразд, а тільки наскірок був місцями здертий.

Подбавши про Мурлику, ми почали шукати за його «цвікером» і знайшли його непошкодженим у траві, по другому боці паркану. Врадуваний тим, Мурлика, знаний зі своїх дотепів, посидів ще якийсь час, сказав декілька «віців» і почав проходжуватися. «Їдемо далше колеса робити, бо вже вечоріє», — сказав він, взяв свій ровер на плече, а ми пішли

пішки біля нього до Долини — розпитувати за механіком, що міг би направити пошкоджене колесо.

На щастя, нам вдалося знайти механіка, він направив колесо, і ми заночували в stodolі на сіні у якогось господаря. Цілий вечір ми провели серед дотепів та розмов, згадуючи недавню пригоду. Однак втома зробила своє, і ми заснули твердим сном, щоб раннім ранком вирушити знов у дальші мандри, зустрічати нові пригоди.

Їдучи далше в напрямі Калуша, ми задержалися в місцевості Креховичі, вступили до тамтешніх українських дідичів, п-ва Терлецьких, і провели у них цілий день, прийняті незвичайно гостинно нашими господарями.

Дальша дорога через Станиславів до Коломиї не визначалася особливими пригодами, згадаю хіба тільки те, що в одному місці ми мусили переходити через пошкоджений міст. Ми провадили ровери кладкою, якою була заложена прірва, а під нами шуміла внизу розбурхана ріка. Бо це був рік повені і вилуви та багато сіл було під водою і чимало мостів зірваних або пошкоджених.

Доїхавши до Коломиї, я, Сальче, «спух» — бо перший раз тоді був вибрався у таку довгу дорогу ровером. Тому в Коломиї я надав ровер на «багаж» і поїхав до Львова, а мої супутники Мурмурандо, Теслюк і Гілевич поїхали далше на Тернопіль, Золочів і повернули до Львова.

Фото зі збірки
О. Кузишин

■ Курінь «Лісові чорти» на прогулянці в селі Зашків біля Львова, 1929

Андрій Сова

Печатка пластового музею у Львові

Особливу групу джерел з історії України складають печатки, які відносяться до сфрагістичних пам'яток. Термін «сфрагістика» походить з грецької

■ Печатка з підписом референта музейництва при ВПК ст. пл. Степана Коржинського, ЛЧ

мови і означає «наука про печатки». На думку дослідника Віталія Гавриленка, цей термін вживається у різних значеннях. По-перше, так називається спеціальна історична дисципліна, що вивчає знаки засвідчення вірогідності документів і речей. По-друге, цим словом позначається сукупність печаток. Наприклад, словосполученнями «сфрагістика Галицько-Волинського князівства», «давньоруська сфрагістика», «запорозька сфрагістика», «церковна сфрагістика», «пластова сфрагістика» окреслюються всі печатки певного періоду чи державно-правового інституту. Перше значення терміна є основним, другим користуються для зручності викладу. Печатками називаються спеціальні пристрої з викарбуваними знаками на металі, склі, пластмасі, гумі, а також їхні відтиски на папері та інших матеріалах. Чимало давніх печаток збереглося в архівах і музеях України, світу та приватних колекціях.

Сфрагістичні пам'ятки були і є предметом колекціонування та наукового вивчення. Впродовж існування сфрагістики як спеціальної історичної дисципліни було описано й вивчено декілька тисяч відтисків печаток та матриць. За їх допомогою вдалося значно розширити наші знання про минуле і теперішнє. Печатки доповнюють відомості інших джерел. У випадку пошкодження документа за відтиском печатки можна встановити час його складення та функціонування. Значення сфрагістичних пам'яток є значно більшим, ніж супроводження того чи іншого документа. Без них неможливо вивчати емблематику, геральдику, фалеристику, вексилологію, уніформологію, боністику, нумізматику, філокартію, філателію тощо.

Однією з маловивчених тем залишається сфрагістика організації Пласт. Праці еміграційних авто-

рів і сучасних українських дослідників дають певне уявлення про історію та діяльність організації. Однак у них відсутній системний виклад та аналіз пластової символіки, в тому числі й печаток. Наприклад, упорядники книги «Пласт у Станиславові та Івано-Франківську (1911—2009 рр.)» (Івано-Франківськ, 2009) Андрій Чемеринський та Василь Іваночко проілюстрували книгу 12 пластовими печатками (9 — 1920-х рр., 3 — сучасні). Петро Содоль опублікував відтиски 4 пластових печаток (2 різні відтиски Першого пластового полку ім. П. Конашевича-Сагайдачного у Львові, 1 — Верховної Пластової Ради у Львові, 1 — Верховної Пластової Команди у Львові) (Пластовий шлях, 2011, ч. 2 (166)). Однак в обох публікаціях пластові печатки подані лише як ілюстративний матеріал, без вказання розміру та інших характеристик, без яких неможливо уявити роль цих пам'яток. Наукове вивчення проблеми фактично розпочато автором цієї статті.

У Центральному державному історичному архіві України у Львові, Державних архівах Львівської, Івано-Франківської та Тернопільської областей вдалося переглянути та опрацювати декілька тисяч пластових документів. Це протоколи засідань, нарад, конференцій, плани діяльності, інструктивні матеріали, звіти, описи мандрівок та таборів, листування, облікові картки, фотографії тощо. Серед них виявлено понад сотню відтисків печаток куренів, гуртків та структурних підрозділів Пласту у 1910—30-х рр.

З нагоди 100-ліття Пласту розпочинаємо публікацію цих пам'яток. Характеристика печаток подається за такою схемою: 1) матеріал, 2) форма, 3) розмір, 4) сюжетне зображення, 5) легенда (текстовий напис), 6) датування (роки використання печатки). В особливих випадках звертається увага на техніку відтиску, наприклад, не чорнильне, а сухе тиснення, друковане та ін. З огляду на популярний характер журналу та невеликий обсяг статей опускаємо посилання на архіви. Такі дані будуть подані у каталозі пластових сфрагістичних пам'яток, який плануємо видати після опрацювання всіх можливих документів з історії Пласту.

Першою пропонованою пам'яткою є печатка пластового музею у Львові. З документів вдалося дізнатися, що музей створено при Верховній Пластовій Команді у вересні 1924 р. У Правильнику зазначалося:

«Пластовий Музей у Львові обнимає ціле пластове життя і зберігає:

1) Оригінальні праці Пластунів, так з обсягу штуки як і ремесла:

а) добровільні дари пластунів,

б) предмети предкладані до відповідних пластових іспитів та іспитів вмілости.

2) Моделі праць Пластунів, які будуть представляти дійсно виконані вже праці Пластунів.

3) Моделі до пластових праць, які будуть щойно взірцями чи проектами до пластових праць.

4) Взірці приписових одностроїв пластових.

5) Приписові пластові відзнаки.

6) Взірці одностроїв, уживаних по поодиноким пластових частинах перед 1922 р.

7) Відзнаки, яких уживано [по поодиноким пластових частинах перед 1922 р.].

8) Історичний альбом знімоч.

9) Історичні пластові образи.

10) Збірки Пластунів (з нумізматички, природи, е. с. т.)

Музей доступний для сторін в урядових годинах після оголошення. Референт музею веде книги: касову, інвентар движимостий, інвентар експонати, каталогі поодиноким відділів».

Доволі скоро пластовий музей почав поповнюватися різними експонатами. Так, у грудні 1924 р. V пластовий полк у Стрию надіслав 125 банкнот, збірку мінералів, 131 монету, пластуни з Конюхова (тепер село Стрийського р-ну Львівської обл.) — 2 писанки, 2 мінерали, 38 банкнот та 25 монет.

У своїй діяльності музей використовував печатку. Вдалося відшукати документи за 1924 р., завірені нею. Печатку ставили також на документах пластового архіву. У правильнику останнього зазначено:

«В «Пластовому Архіві» у Львові переховується:

1) Всі письма, що наспіли до В. П. К. і В. П. Р.

2) Первовзори всіх письм, що вийшли від В. П. К. і В. П. Р.

3) Всі письма, що наспіли до О. П. К. і пластових частин.

4) Первовзори письм, що вийшли від О. П. К. і пластових частин, їм вже не потрібні.

5) Всі книги діловодчиків В. П. К.

6) Книги поодиноким пластових діловодчиків, або їх відписи.

7) Формулярі пластових книг, звітів, свідоцтв, відзначень е. с. т.

8) Всі видавництва У. П. У.

9) Всякого рода летючки У. П. У., як програми, запрошення, афіші е. с. т.

10) Часописи й журнали з вістками про У. П. У.

Архів доступний в урядових годинах за окремим дозволенням, або приказом одного з референтів В. П. К. Позичати щонебудь з архіву до дому, не вільно. Архівар веде інвентарну книгу, по рокам і ділам».

Подаємо опис та зображення печатки пластового музею.

Матеріал: фіолетове чорнило.

Форма: кругла.

Розмір: 36 мм.

Сюжетне зображення: трипелюсткова лілея з Тризубом.

Легенда: ПЛАСТОВИЙ МУЗЕЙ У ЛЬВОВІ. Текст розділений двома зірочками.

Датування: 26.12.1924 р. — 28.12.1924 р.

Можна припустити, що печатку пластового музею використовували аж до заборони Пласту у вересні 1930 р.

О[льга] С[итник-Сліпа] Пластова прогулька

Перша пластова прогулька трьох гуртків семинаросток II і III року «Р. Т. П.» у Львові відбулася 27. IV. 1912 р., лишаючи по собі як спомин милу відбитку того соняшнього пополудня, проведеного серед веселої, рухливої, гамірної інколи забави, бо гостинний ліс, серед якого довелось нам прогулювати, подихами свіжого весняного вітру так і звивав дівчатам задуму з чола, а клав погідний усміх на лиця і веселу пісоньку на уста.

Колиб йти з ходом подій, так як вони відбувалися в часі, то зразу не пощастило ся нам, бо чотири нас з провідницею нашого відділу, на превеликий наш, а може й прочих товаришок, жаль, спізнали ся. Та від чого ми пластуни, щоби не відшукати нашої прогульки в лісі, от хоч би по слідах лише.

Спізнали ся ми іменно завдяки тому, що я не знала, де саме отся збірним місцем назначена рогачка. Марійка і Людка чекали нас вже знетерпеливлені нашим спізненем, і хоч йшли ми так скоро,

як лиш могли, то таки пройшли на рогачку о 4 години. Розчаровані товаришки готовили ся до повороту через Стрийський парк, а вина по моїй була стороні; треба було конечно направити лиху. Розпитавши у стражника, які дороги провадять до зубрицького ліса, запропонувала я товаришкам, щоби ми самі пішли відшукати нашу прогульку. Зразу товаришки неохоче і без віри в успіх нашої дороги прийняли ся йти в напрямі ліса та поступенно набирали гумору ізза гадки, що саме тепер, приневолені спізненем до досліджування дороги нашого гуртка, стали ся ми правдивими пластунами, та що певно стріне нас признане зі сторони товаришок.

Йшли ми так, кермуючись усякими вказівками, доки за лісничівкою, де то нас якийсь поганій псисько налякав, на слід на рілі не натрапили і слідом тим йшли, даючи час від часу знаки свиставкою, аж почули крізь гушавину дерев зразу невиразний, потім зовсім означений півголосний гамір і

урадовані приспішили кроку, та, привитані веселим окликом «славно», злучили ся з нашим гуртком.

Ми прийшли саме на кінець телеграфованя хоруговками, а депеші були деколи забавно відчитувані, як, приміром, «Гонолюлю» місто «ходіть сюди», що викликало загальну веселість.

Опісля, розділившись на два відділи, два рази уряджували ми засідки. Оба відділи ріжними коловими дорогами бігли до одного місця, а котрий скорше прибіг, ставав тихо і неспостережено серед дерев у засідці, та коли скорше спостеріг противника, давав сигнал на знак побіди.

Усяко воно бувало, заки добіжиш до засідки: то галузка, пущена рукою попередника, або таки своєю власною, нечаяно по лиці вдарить, то станеш несподівано перед багном чи ровом з водою на дні, то почувеш нагло немиле зимно, як нога глибше в багно потоне, а вода верхом до черевика наллесь, аж в кінци стаєш у ціли задиханий і змучений, але вдоволений і усьміхнений.

По другій засідці ми випочали, похарчували, причім щоби не поминути і сумних фактів нашої прогульки, треба піднести, що Маня К. проти карности і на перекір найпримітивнішим приписам гігієни, та ще не тямлячи, що яко провідниця світити повинна взірцевим поведенем, сіла на мокру землю і, мимо упімнення, вперлась при тій своїй позиції.

Потім фотографувались ми двома знімками, причім в браку триніжка до апарату за підставу служили великодушні товаришки Юльця і Мадзя. Підчас того товаришка Д. забрала пану професорови шапку і не хотіла віддати, пропонуючи виміну за свій капелюх, на що пан професор був

приневолений згодитись: виглядав в широкім капелюсі фантастично, як мексиканець з американської пущі.

З поворотом йшли ми вже іншою дорогою до мів, при веселім сьпіві, що гуртував ся довкруги Юльці Б., і веселій балачці, котрої душею був звичайно наш дотепний пан професор.

І в повороті не залишували ми всяких скавтових вправ, а за кожду виконану вправу як, приміром, за найдене по дорозі незамітного предмету, спостережене голим оком із значної віддали птаха на дереві, влучне відчитане слідів, побіду в перегонах призначувалась нагорода в формі одної чи більше черт, записаних в нотесі провідниці чи пана професора. І так товаришка О., провідниця другого відділу, одержала дві черти за найдену підкову.

На тій прогульці постановили ми знаки для кожного відділу. Наш відділ під проводом Майї Ковалівної мав знаком сороку, хоч нам страх як хотілось бути журавлями, другий відділ під проводом тов. Олешкович — зазулю, а третій, під проводом тов. Гевківної, — перепилицю.

Ми вступили ще з поворотом на площу «Сокола-Батька», де при вході повитали нас п. проф. Боберський і п. проф. Гайдучок окликами «а, скавт, скавт», а потім сповняли мн тоасти лімонадою на здоровле нашого скавту і його організатора співами, засівши довкруги стола та подякувавши за гостину, зібрались йти вже скорійшим темпом через парк в напрямі міста до мів, бо осьма була година і ми досить помучені, хоч розбавлені і веселі.

Учитель. Орган Руського Товариства Педагогічного. — 20 серпня 1912. — ч. 11—12. — с. 342—344

Довідка

Ольга Ситник, в заміжжі Сліпа, народилася в м. Струсів 27 липня 1894 року. Закінчила вчительську семінарію Українського педагогічного товариства ім. Т. Шевченка у Львові. На клас старше у цій семінарії вчилася її товаришка Олена Степанів. Залишила спогад про Олену Степанів, опублікований у біографічній книзі про Олену і Романа Дашкевичів, виданій 2009 року. Оформила він'єтку першого пластового часопису — «Пластовий табор», редактором якого був засновник і опікун семінарійного Пласту Петро Франко. Працювала вчителькою на Рогатинщині. Перекладала з англійської твори Шарлотти Бронте «Джейн Ейр», Дж. Кербуда «Алясканець», повісті Дж. Партер «Рябий» та ін. Померла 6 січня 1976 в Мельниці-Подільській, де й похована.

■ Пластунки на прогульці, 1920-і рр.

пл. сен. кер. **Зенон Татарський**

ПЛАСТУН — ПРИЯТЕЛЬ ПАПИ

Карльсфельд

Кінець літа 1945 року. На тлі німецьких Альп стоїть пластун юнак Павло Когут. Ще півтора року тому він жив в батьківській хаті у селі Конюхи Тернопільської області та навчався у славній українській гімназії в Бережанах. Доля дозволила йому щасливо пережити хуртовину Другої світової війни і нелегкими дорогами, повними небезпек, дістатися до Баварії.

■ Гурток «Гірські Орли». Зліва: Богдан Федаш, Орест Павлів, Богдан Ковалюк, Богдан Турчинюк, Ігор Гайда, Любомир Дитиняк, Іван Кузів, Євген Пакуш, Ярема Купчинський і Славко Базюк

Як деякі інші українські юнаки, він пережив останній рік у рядах німецьких «Юнаків протиповітряної оборони». З кінцем війни частина їх опинилася в таборі українських біженців у місті Карльсфельд біля Мюнхена. Тут влітку 1945 р. пл. сен. Олесь Бережницький організував їх (понад 70) в один з найбільших юнацьких куренів — ім. полковника Івана Богуна. Між ними був Павло.

■ Пластове запряження. Справа пл. сен. Пік П'ясецький, зв'язковий куреня пл. сен. Олесь Бережницький і курінний Володимир Галат. 1945

Один гурток цього куреня, «Гірські Орли», був особливо активний, і згодом його оформили в один з перших старшопластунських куренів під цією ж назвою.

Павло добре почувався в колі своїх друзів пластунів, тим більше, що з деякими з них він служив у «Юнаках». Пласт його захоплював. Зі своїм гуртком і куренем він мав нагоду їздити поїздом в Альпи, де він полюбив мандрувати горами. У таборі зорганізували українську гімназію, де він продовжував науку і готувався до матури. Думав про долю старшого брата Миколи, який служив цивілем при німецьких військових будівельних відділах для копання окопів. Він постійно молився за його долю.

Одного дня при брамі табору появився Микола і голосно домагався вступу до табору, але варта його не впускала. Якраз тоді проходив попри браму пл. сен. Олесь Бережницький і зацікавився суперечкою. Коли довідався, що молодий чоловік називається Микола Когут і що він шукає свого брата Павла, він повів Миколу до Павла. Павло не вірив своїм очам. Він вбачав у тому Божу руку. За рік Павло здав матуру.

Богословська Академія

Вже раніше Павло довідався, що професори Львівської Богословської Академії відновили її у старовинному замку недалеко Гіршберґа. В думках він вже брав під увагу вступ до неї. Неймовірна і майже чудесна злука з братом, мабуть, дала йому поштовх до остаточного рішення вступити на студії теології та віддати своє життя службі Богові. Після двох років студій Академію перенесли до Голландії, у місто Кулембург. Туди також переїхав Павло. Тут його часто відвідував брат Микола, який студював у Католицькому Лювенському Університеті в Бельгії.

Однак з часом студенти і професори почали виїждати до США і Канади. Академію закрили, ще поки Павло дійшов до останнього року. Йому порадили повернутися до Мюнхена і вступити до німецької семінарії при Ludwig-Maximilian університеті. Тут вихованці мешкали у резиденції по два на кімнату. Коли він зайшов до йому призначеної кімнати, представився йому другий студент як Йозеф Рацінґер. Хоча

Фото Ю. Гарматія

■ Члени 23 куреня ім. С. Бандери зі Львова в гостях у о. Павла, Маквілер, 1994

Павло знав розмовну німецьку мову, мав деякі труднощі з академічною німецькою. Йому в пригоді став Йозеф. В заміну Павло не раз інформував свого співмешканця про Україну і многострадальну Українську Греко-Католицьку Церкву. Хлопці заприятелювали. Тільки завдяки Йозефові Павло успішно закінчив семінарію. Згодом, 1951 року, вони прийняли єрейські свячення у своїх Церквах. Тоді як о. Павла Когута скерувала Церква на душпастирство у Францію, отця Йозефа Рацінгера призначили душпастирем у Мюнхені. Їхні повищі знімки є з часу студій у семінарії.

■ З нагоди відвідин батьків у новацькому таборі промовляє пл. сен. Ігор Зубенко, голова КПС Німеччини. В першому ряді брати Микола і о. Павло та Маруся Когут, комендант табору

Пастир і пластун у Франції

Вірні Української Греко-католицької Церкви у північно-східній Франції були розпорошені і не мали свого пастиря, аж поки у Штрасбурзі не призначили молодого священника о. Павла Когута. Йому було складно відвідувати віддалені українські громади, бо не було фондів на авто. Тому він купив мотоцикл. Так довго вірні і французи дивувалися, коли бачи-

ли священника на мотоциклі, аж поки не довідалися, що о. Павло є українським скавтом. Пластуном він залишився на ціле життя.

При допомозі вірних він закупив у селі Маквілер гористої частини провінції Ельзас великий будинок з доколишною землею. Незабаром о. Павло почав там організувати літні табори для української молоді з Франції. Ось як описує програму учасник таборів Павло Когут з Бельгії, син Миколи, брата о. Павла:

«Нема сумніву, що пластовий дух панував під час відпочинкових таборів у Маквілер, коли я там бував як новак. Була дисципліна. Коли згодом я сам відбував свої пластові табори вже юнаком, я зрозумів багато того, що відбувалося на оселях о. Павла. Завжди були поставлені шатра для дещо старшого новацтва, а менші діти мали свої кімнати в будинках. Там були ранішні і вечірні збірки, де відбувалася спільна молитва. Рано — «Боже Великий», а ввечір — «О Мати Божа». Щонеділі і пару разів протягом тижня відправляли св. Літургію. Були численні гутірки зі спільним співом. Часто то були пластові і навіть стрілецькі пісні: «Гей, пластуни, гей, юнаки», «Ой, у лузі червона калина» та інші. Діти ходили по Ельзаському регіоні на більші кількадевні мандрівки з шатрами». Пластуни з Франції також відбували пластові табори у Німеччині.

Отець Павло втішався великою популярністю серед української громади у Франції. За взірцеве

■ о. Павло Когут під час авдієнції з Папою Бенедиктом XVI (Йозефом Рацінгером), своїм другом з семінарійних часів

душпастирство і опіку над молоддю Церква номінувала його митрофорним протоєреєм. Він постійно утримував особистий контакт зі своїм приятелем Йозефом, який робив блискучу кар'єру. Невдовзі по студіях він став професором теології (написав працю про позитиви одруженого священства). 1977 р., через двадцять років після свячення, Йозефа Рацінгера призначили архие-

пископом Мюнхена, а місяць пізніше він одержав кардинальський капелюх. 2002 року він став головою Колегії Кардиналів. 2005 р. Колегія Кардиналів обрала Йозефа Рацінгера Папою.

Коротко перед своєю смертю, вже хворий, о. мітрат Павло Когут попросив Папу прийняти

його на авдієнції. 8 листопада 2005 року Папа Бенедикт XVI прийняв свого приятеля особисто. Авдієнція перетворилася на товариську зустріч, під кінець якої Папа поблагословив о. Павла в далеку дорогу на Вічну ватру праведних пластових провідників у Божім Царстві.

Довідка

Павло Когут народився 25 березня 1926 року в селі Конюхи Бережанського повіту на Тернопільщині в родині Василя і Ксенії з роду Козак. Мав трьох братів: Йосипа, Миколу та Ярослава. Початкову школу закінчив в Конюхах 1939 року, згодом навчався у Бережанській гімназії (до закриття її німцями 1942 року) та в Державній лісовій школі в Болахові (здобув кваліфікацію лісничого). На еміграції закінчив гімназію в Карльсфельді поблизу Мюнхена 1946 року. Член куреня «Орден Хрестоносців», де отримав псевдо «Лицар Ключка». Студював богослов'я в Гішбергу (1946—1948), Кулемборзі (1948—1950) та Мюнхені. Священічі священня отримав з рук Кир Івана Бучка 1 липня 1951 року. Влітку 1952 року започаткував у Франції оселю-табір для дітей, що відбувався аж до 1993 року. Придбав закинутий старовинний замок, на основі якого збудував «Українську Оселю». Щороку на Зелені свята організував зустрічі українців зі Східної Франції, Німеччини, Швейцарії та Бельгії.

Помер 22 листопада 2006 року у Франції. Похований в Маквіллері.

Пам'яті пл. сен. Уляни Старосольської

4 грудня 2011 року у США на 100-му році життя відійшла на Вічну Ватру видатна журналістка, письменниця, громадська діячка, активна пластунка Уляна (Ляся) Старосольська, Гр.

Народилася Уляна 31 березня 1912 року в родині відомого адвоката Володимира Старосольського та піаністки і громадської діячки Дарії Шухевич.

У 1930 році закінчила гімназію, згодом економічні студії та вищі курси журналістики у Познанському торговельному університеті.

Як і обох її старших братів, життя Уляни було тісно зав'язане з Пластом. Юність її припала на часи розквіту Пласту в Галичині у 1920-х роках. Була курінною 33-го куреня ім. Ольги Кобилянської. Після заборони Пласту у 1930 році Уляна продовжила діяльність у підпільному Пласті, а з часом стала однією з його активісток. Членкиня 14 куреня УУСП «Санітарки». Після заборони Пласту була коменданткою новацьких таборів на Остодорі, долучалася до організації

таборів на Соколі. У 1936—39 разом із братом Юрком редагувала журнал «На сліді», що спирався на пластові засади.

З початком війни на долю родини Старосольських випали страшні випробування. Батька Володимира у 1939 році засудили до 10 років ув'язнення у Маріїнській в'язниці Сибіру, де й замордували голодом. Уляну з братом Ігорем та матір'ю заслали в Казахстан. Мати не витримала важких умов життя на засланні. У 1946 році, під час репатріації колишніх громадян Польщі, друзі-поляки допомогли Уляні переїхати з Казахстану до Польщі. А в 1967 році на запрошення старшого брата Юрія, що мешкав з родиною у Вашингтоні, вона переїхала до США.

Багато років редагувала й упорядковувала книжки українських письменників та поетів. Є авторкою книги «Розкажу Вам про Казахстан», збірки «Нариси, інтерв'ю, есеї». Від 1972 до 1990 року Уляна Старосольська (літературне псевдо — Любович) була головним редактором журналу «Наше життя», часопису Союзу українок Америки, до 64-го відділу якого належала. Від 1984 року була членкинею Пен-клубу, членкореспондентом НТШ. А у 1995 році стала членкою Спілки письменників України.

Свою пластову діяльність у діаспорі подруга Ляся відновила в курені «Ті, що греблі рвуть».

Від початків 1990-х подруга Уляна втримувала тісний контакт з Україною, періодично відвідувала Львів, брала участь у відновленні Пласту в Україні.

Завдяки спільній праці Уляни з братом Юрієм у США вийшов друком номер «Вісника НТШ», де зібрано найповнішу інформацію про життя та діяльність Володимира Старосольського. Попри проблеми із зором подруга Уляна зуміла опрацювати рукописи та видати друком спогади брата Ігоря, який залишився в СРСР і пережив большевицькі репресії. На схилі літ Уляна професійно впорядкувала пластовий спадок

старшого брата, Начального Пластуна Юрія Старосольського, та передала його на зберігання в бібліотеки та пластові музеї. Їй пощастило діждатися встановлення меморіальної дошки батькові Володимиру Старосольському у Львові. 2004 року під час урочистого відкриття цієї дошки подруга Ляся востаннє відвідала рідне місто.

Через нелегку долю Уляні так і не вдалося створити власну сім'ю, проте її добра душа та розумне

слово, невпинна праця на благо України та української громади в діяспорі завжди приводили її до добрих людей різних поколінь, що не дозволяли Лясі почуватися самотньою.

Уляна Старосольська — це одна з тих постатей, що продемонстрували, як можна і потрібно залишатися пластуном протягом усього свого життя.

Вічна пам'ять!

Музей-архів пластового руху

Відійшов на Вічну Ватру пл. сен. Володимир Паланиця

13 грудня 2011 року у Львові на 96-му році життя зупинилося серце дорогої для сеніорату та загалом українського Пласту людини, відомого лікаря-хірурга та громадського діяча Володимира Паланиці.

Народився друг Володимир 29 березня 1916 року в Коломиї. Закінчив коломийську гімназію.

Фото В. Стебницького

■ Зустріч пластунів сеніорів станиці Львів. Сидять: Роман Риф'як, Володимир Паланиця; стоять: Богдан Пришлякевич, Ігор Березовський, Христя Ковч, В'ячеслав Стебницький. Львів, 2003

Вступив до Пласту в 1927 році. Був вихованцем та учнем співзасновника Пласту Петра Франка. Пластував у курені ім. Максима Залізняка, де був гуртковим, членом курінної команди, писарем. Належав до редакції пластової газети «Плай».

Після заборони Пласту у 1930 році коломийські пластуни, зокрема і друг Володимир, діяли під прикриттям організації «Сокіл». У 1930 році вступив до товариства «Просвіта», членом якого був до початку Другої світової війни. Після закінчення гімназії вступив до університету в Лювені (Бельгія, 1935), а згодом перевівся до Познані (Польща, 1936—1939). В обох навчальних закладах належав до української студентської громади. В буремні часи війни на плечі молодого лікаря впала шляхетна місія — лікувати поранених у підпіллі та в тюрмах українських повстанців, репресованих. У дуже важких умовах та ситуаціях

доводилось другові Володимиру виконувати свій обов'язок.

Минули довгі роки радянського поневолення, прийшла Незалежна Україна. Незважаючи на вік та стан здоров'я, друг Володимир завжди чув себе учасником громадського життя. 1989 року поринув у діяльність Народного руху України: займався виданням та поширенням газети «Віче», був членом і скарбником Великої Ради НРУ, організатором нових осередків у Львівській області, господарником у домітках Руху, активістом на президентських та парламентських виборах. У 1991 році відновив членство у товаристві «Просвіта».

Друг Володимир завжди з гордістю згадував своє пластове минуле. З відродженням Пласту включився у його діяльність: від 1993 року був активним членом пластового сеніорату.

«Все маю, крім здоров'я. У мене погане моральне самопочуття через неможливість займатися громадською роботою», — писав друг Володимир в особовій сеніорській анкеті.

Доки міг, приходив на сходи, а вже на схилі літ гостинно приймав пластових гостей у себе вдома. Двері дому подружжя Паланиць завжди були відкритими для колядників, друзів-сеніорів, старших пластунів, що цікавились історією. У своїх усних спогадах під час інтерв'ю для Музею-архіву Пластового руху друг Володимир розповідав про захопливі миті юнакування у далеких 1920-х, про гутірки Петра Франка при ватрах на Воскресенецькій горі, про мандрівки в Чорногорі та Ґорґани, де пластуни розповідали гуцульському люду про українську історію та вселяли надію на визволення народу.

До останнього свого подиху друг Володимир залишався пластуном, чим демонстрував могутній приклад для усіх молодших поколінь пластунів. Пластова лілейка та орден святого Юрія в сріблі гордо майорили у нього на грудях.

Поховали друга Володимира Паланицю на Личаківському цвинтарі у Львові. В останню путь його прийшли провести сеніори та старші пластуни Львівської станиці. Відпроварили друга Володимира на Вічну Ватру співом «Отче наш» та гімну Пласту.

Музей-архів Пластового руху

Відійшла на Вічну Ватру учасниця таборів на Соколі, остання пластунка Станиславова

22 жовтня 2011 року в Нью-Йорку відійшла на Вічну Ватру остання пластунка Станиславова Оксана Лемеха-Луцька.

Оксана Лемеха народилася 14 листопада 1913 року в м. Станиславові в родині австрійського службовця, згодом працівника польського судівництва Миколи Лемехи та Івонни Медвідь. Окрім неї в родині була старша сестра Ростислава (Гаєцька), молодша Віра (засуджена більшовиками до 25-річного ув'язнення) та брат Всеволод (вбитий більшовиками за допомогу УПА). В родині плекалися добрі традиції: доньки були пластунками, а син — запеклим спортсменом, членом відбиванкової дружини.

Початкову освіту Оксана здобула в народній школі ім. М. Шашкевича, а гімназійну — в українській дівочій гімназії «Рідна Школа», яку завершила іспитом зрілості в 1931 р.

Членкинею Пласту стала в 1925 р., належала до гімназійного куреня ім. Княгині Романової. Призначалась коменданткою курінного вишколу. У 1927 р. була учасницею чотиритижневого пластового табору на г. Сокол. В

Пласті належала до своєрідного клубу — «Пластової фамули». Це було згуртування старших пластунів, які спільно ходили в мандрівки, грали у відбиванку. Поруч з Пластом, в юнацькому віці стала членом підпільної УВО, а згодом ОУН.

Закінчивши педагогічні курси дошкілля, провадила передшкільні дитячі садки в селах біля Станиславова та активно включилася в громадську працю Станиславівщини. Стала членом Малої Громади, Студентської секції, членом гуртка жіночої молоді ім. Уляни Кравченко і його хору, членом Управи Філії Союзу Українок. Опікувалася драматичним гуртком в с. Павелче.

Попри основну працю (була службовцем Округного Союзу Українських Кооператив) багато часу віддавала організації громади. Сповнена енергії, молодечого запалу і патріотизму, Оксана в неділі та свята виїжджала на села до кружків СУ, до читалень «Просвіти», де виступала з рефератами з приводу найрізноманітніших проблем. Серйозним випробуванням організаційних здібностей Оксани стала її праця головою Організаційної секції філії Союзу Українок. Одним з завдань цієї Секції стала організація і заснування по селах Станиславівського повіту Кружків Союзу Українок. Під керівництвом О. Лемехи членкині секції підготували незабутній День Української Селянки під час Жіночого Конгресу 1934 року в Станиславові.

Активна праця Оксани не могла залишитися непоміченою польським окупантом. Тому за приналежність до «антидержавної» організації вона була заарештована польською владою у 1934 році і засуджена до 3-х років в'язниці.

Ще через кілька років, у 1939, перед вибухом польсько-німецької війни, вона була вдруге ув'язнена у станиславівській тюрмі. З початком війни, розбивши двері в'язничних камер, Оксана разом із сотнями українських політичних в'язнів вирвалася на волю. Але життєві випробування не закінчились, вони тільки починалися...

З приходом більшовиків (вересень 1939) її і багатьох її товаришок-пластунів було ув'язнено. На волю вийшли не всі: від рук нового окупанта серед інших загинула найкраща приятелька Оксани Надія Білобрам.

Нові надії з'явилися з приходом німецької влади, але ненадовго. Оксана була заарештована гестапо в 1941 р. і перебувала у львівській тюрмі на вул. Лонцького. Після звільнення, бажаючи допомагати своїй громаді, працювала в Жіночій Секції при Українському Допомоговому Комітеті.

У 1944 р., коли Червона армія підступала до Станиславова, Оксана з чоловіком Євгеном Луцьким (був директором Округного Союзу Кооператив) та родиною покинули рідні гнізда і вирушили на Захід — в невідомість. Проживали в Криниці на Лемківщині (Польща), в таборі біженців «Штрасгоф» в м. Грос-Зіггард (Австрія), згодом опинилися в таборі воєнних біженців у Ляндсгуті (1945, Німеччина). Тут перебували переважно біженці з Галичини, які закладали українські школи (початкову і гімназію), продовжували культурно-релігійне життя. В таборі Оксана працювала вчителькою фізичного виховання, займалася вихованням молоді, відроджуючи при школі пластову організацію — дівочий курінь ім. Ольги Басараб.

1950 р. родина Євгена і Оксани Луцьких прибула до Америки і оселилася в Нью-Йорку, де, попри важку заробітчанську працю, одразу долучилася до громадської діяльності українських поселенців.

Тривалий час О. Луцька працювала в різних організаціях: в Комітеті Об'єднаних Українсько-Американських Організацій, довголітнім секретарем і головою нью-йоркської Округи Союзу Українців-Католиків Америки «Провидіння»; головою Батьківського Кружка в Музичному інституті, членом управи і пресовим референтом Українського Патріархального Товариства УГКЦ, Фондації Українського Вільного Університе-

ту. На прохання пластового проводу провадила пластові новацькі табори на «Вовчій тропі» (Іст Четгем) в 1958—61 рр. і табір дівчат на «Союзівці» 1963 р.

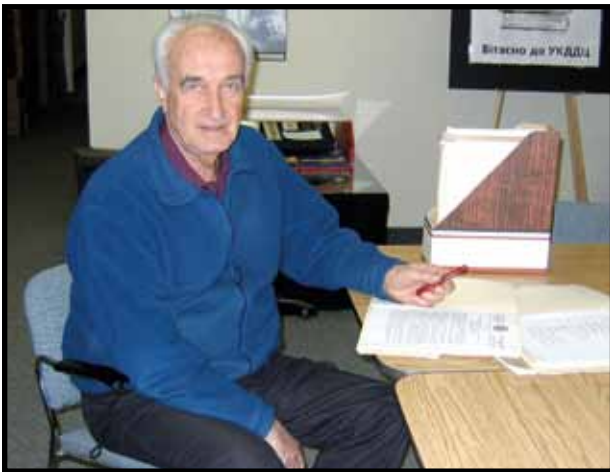
В Америці О. Лемеха-Луцька відновила членство в Союзі Українок, була членкинею його 64-го відділу. Була членкинею управи комітетів будови церкви в Нью-Йорку, 1000-ліття Хрещення України. Багато сили та часу було віддано Комітету земляків Станиславівщини і редакційній колегії двотомного збірника «Альманах Станиславівської землі» (працювала у фінансовій комісії альманаху, є автором ряду статей-спогадів). Завдяки старанням п. Оксани 2009 р. видано третій том «Альманаху».

Пані Оксана виховала двох синів і доньку, які з родинами проживають в США. Її донька, Світляна Андрушків, є активною членкинею куреня «Ті, що греблі рвуть», в громадському житті вже більше 20 років є директоркою бібліотеки та архіву НТШ-А; зять, Роман Андрушків, теж є пластуном (член куреня «Сіроманці»), вже кілька каденцій він є першим заступником голови НТШ-А.

Подруга Оксана похована на українській секції цвинтаря Gate of Heaven у Вестчестері.

Андрій Чемеринський

В пам'ять пл. сен. Євгена Ващука

Українська громада попрощала на вічній спочинок надзвичайну людину — інженера, пластуна, громадського діяча і великого українського патріота. Відійшов у Вічність бл. п. Євген Ващук 17 травня 2011 р. у Торонті у віці 80 років.

Надзвичайним Євген Ващук був тим, що завжди знаходив собі в громаді непомітну, муравлину працю і сумлінно її виконував без огляду на те, чи діставав він за це признання, чи ні. Він робив це, бо уважав за потрібне, відповідне, і це давало йому почуття самовдоволення і духовної винагороди. Це було його пластове добре діло.

Пригадується мені, як, мабуть, близько півстоліття тому Євгена Ващука, знаного між друзями як Ґеньо, професійні обов'язки занесли на деякий час до Монре-

алю. Тоді пластова станиця готувала оселю Батурин на Зустріч 1967 р.; треба було провести електрику. Ґеньо з канапкою в наплечнику в суботу приїздив на Батурин і працював над проведенням електрики — це було його добре діло. Сьогодні монреальські пластуни користають з внеску торонтонського сеніора Ґеня Ващука, хоч, може, вже і призабули, хто він був, а може й не подякували. Для Ґеня це не було важливим — це було його пластове добре діло.

Мені особисто довелося понад сім років тісно співпрацювати з Ґеньом в Українсько-канадському дослідно-документаційному центрі (УКДДЦ) в гуртку добровольців-архіварів. Кожного вівторка о 10 год. рано Ґеньо був в УКДДЦ, упорядковував численні документи з архіву дивізійників. Він володів німецькою мовою, і це робило його в тій ділянці дуже цінним дослідником. Ґеня ця праця особливо цікавила, оскільки, як він розповідав, влітку 1944 року в Україні, коли йому було 14 років, німці почали рекрутувати хлопців до Юнацтва (протиповітряної оборони), але родині Ващуків вдалося виїхати з України. Працюючи над документами дивізійників, Ґеньо часами задумувався над питанням: як би склалася його доля, якби родина не виїхала на Захід?

Сьогодні, завдяки послідовній праці Євгена Ващука, в архіві УКДДЦ стоять на полицях рівними рядками упорядковані і описані документи Дивізії «Галичина», але, на жаль, не всі. Чи знайдеться хтось, хто продовжить і закінчить цю мозольну працю? Життя Ґеня — це низка добрих діл, і це останнє добре діло теж вписується в його книгу життя.

Треба згадати, що Ґеньо був єдиним чоловіком в товаристві часом аж 10 архіварок. Це його не турбувало, хоч часом звертав нам увагу, що ми заголосно працюємо. Нам всім буде дуже бракувати Ґеня — не лиш його відданої праці, а й товарищкості, гумору і дружніх розмов.

Пластовій спільноті буде бракувати добрих діл пл. сен. Євгена Ващука. В Документаційному центрі чорна стрічка жалоби буде довго огортати нас, а пам'ять про нашого друга і співробітника буде вічна.

Дорогій дружині Марті, синам Романові і Зенонові з родинами від УКДДЦ, а зокрема від архіварів, висловлюємо найщиріші співчуття.

пл. сен. Іроїда Винницька

Відійшов у Вічність пл. сен. Ігор Король

Ігор Король народився 14 червня 1922 року у Станіславові (тепер Івано-Франківськ), де й закінчив гімназію. Студював у політехніках у Відні і Мюнхені, а коли переїхав до Америки в 1949, закінчив Lawrence Institute of Technology у Southfield, MI як бакалавр інженер-механік. Від 1951 до 1986 р. працював в автомобільній корпорації «Chrysler», був інженером у відділі приладів і автоматів для зварювання, менеджером відділу процесування і конструкції пристроїв і автоматів для продукції каросерій авт у всіх фабриках «Chrysler». Вступив до Товариства Інженерів в Детройті, де від 1965 до 1969 року був членом управи.

До Пласту належав від 1946 року. Член куреня «Ватага Бурлаків». За доволітню пластову працю одержав відзначення: Грамота Заслуги (1965), орден св. Юрія в сріблї (1967 і 1999) і св. Юрія в золоті (1981).

У 1950 році одружився зі Стефою Перецькою. Народилося їм двоє дітей, Олесь і Марта, і п'ятеро внуків.

Працював для громади Детройта як член дирекції Кредитівки Самопоміч (1973—1976), член управи дирекції Фондації Українсько-Американського Центру (1995—2004), секретар пластового відділу Українського Братського Союзу (1979—2009).

Відійшов у Вічність 13 серпня 2011 р. в Детройті.

Пластун Ігор Король у моїх спогадах (Зі слова, виголошеного на тризні)

На друга Ігоря я вперше звернув увагу на його вінчанні з подругою Стефою Перецькою у 1950 році. Це було перше у Детройті «пластове весілля» — в пластових одностроях. І з цього пластового весілля почалася пластова родина. Бо і друг Ігор, і подруга Стефа були активні в Пласті ціле своє життя, на усіх щаблях пластової структури — чи в станиці та вищих інстанціях, чи в куренях; діти, Олесь і Марта, були активні в юнацтві, старшому пластунстві і дотепер активні в сеніораті. Внуки перейшли юнацтво, а Стефця продовжує традицію, бо є курінною 10 куреня УПЮ ім. Ольги Кобилянської. Минулого року подружжя Ігор та Стефа відсвяткували 60-ту річницю шлюбу.

Друг Ігор, примінившись до гасла «Бурлаків», мандрував по Європі й Америці: відбув бурлацькі лещетарські табори в Альпах, був учасником Ювілейного Свята Весни у Міттенвальді і Світового Джемборі у Франції (1947 року). Був учасником ЮМПЗ-57, ЮМПЗ-82 і ЮМПЗ-92. Виконував офіційні функції на ЮМПЗ-67 і ЮМПЗ-78, а у 1972 році був комендантом ЮМПЗ. Це перший раз, що комендантом ЮМПЗ в ЗСА не був хтось зі «східної еліти». Він брав участь у 10 Крайових Пластових З'їздах та чотирьох Зборах КУПО.

Найбільше друга Ігоря цікавили табори. Був організатором і комендантом водно-мандрівних таборів у 1952, 1953, 1954, 1963 і 1969 роках та лещетарських таборів у 1954, 1968 і 1977 роках. Зорганізував і провів гірський мандрівний табір у Скелястих горах, в Кольорадо, 1971 року в станиці Детройт організував і проводив лещетарські прогульки.

У «Ватазі Бурлаків» у 1957—1958 і 1978—1980 роках був курінним і видавав курінний журнал «Комета» в 1954 і 1979—1992 роках.

По організаційній лінії був Генеральним Секретарем ГПБ. У станиці тричі був головою ОП УСП і ОП УПС, двічі заступником станичного і станичним протягом п'яти років. Як був станичним в 1969 році, станиця налічувала 382 члени, найбільше за всі часи. У 1966 році організував пластову юнацьку оркестру, яка брала участь в Ювілейних Зустрічах. Від 1991 до 1995 року був членом Станичної Ради. Був господарем «Зеленого Яру», референтом станичної бібліотеки (1970—1973). У 1965 році упорядкував станичний архів і хроніку та взірцево виконував обов'язки хронікаря й архіваря до 2011 року. На жаль, тепер, правдоподібно, ця ділянка занепадає.

Покійний друг Ігор був ідеальним пластуном і джентльменом у повному розумінні цих слів. Він поводився «по-пластовому» 24 години на день не лише як був в однострою, що, на жаль, багато пластунів тепер робить. Був завжди привітний, увічливий, коректний, не задержуватий і завжди при «пластовім гуморі». До нього усі мали повагу і довір'я не лише у Детройті, а й в цілїм Пласті, тому КПС покликала його на коменданта ЮМПЗ-72. У 1967 році був відзначений орденом св. Юрія в сріблі, а у 1981 році орденом св. Юрія в золоті. Я ніколи не чув жодних закидів проти нього чи від нього. Де б я не їхав, як дізнавалися, що я з Детройту, відразу питали: «О, то ви, напевно, знаєте Королів?»

Довший час «Лісові Чорти» проводили коляду на «східному побережжі» Детройтської околиці — від Маунт Клеменс до Детройту. Вибирали ми цю «маршруту», бо тут мешкало багато наших лікарів і більш заможних українців, так що заробляли ми значні гроші. Але найважливішою причиною було те, що ми закінчували колядувати у хаті Королів, де на нас чекали з «хлібом і сіллю». Це мої найприємніші спогади про друга Ігоря.

А на кінець, друже Ігорю, передаю Вам наше пластво: «А щаслива Вам дорога!»

пл. сен. Всеволод Гнатчук, ЛЧ

пл. сен. кер. Юрій Овчаренко

24.01.1924 — 06.05.2011

пл. сен. кер. Анна Небожук (Овчаренко)

22.04.1930 — 27.07.2011

Зі скорботою ділимося сумною звісткою, що у Балараті, Австралія, відійшли на Вічну Ватру і поєднались вже на тому світі дорогі нам Анна та Юрій Овчаренки, члени куреня ім. А. Войнаровського.

Юрій та Анна Овчаренки стали активними членами Пласту після війни, у місті Регенсбург. Пізніше підтримували організацію та поширювали Пластові ідеї на австралійській землі.

Друг Юрій — виховник, у 1972 р. голова Крайової Пластової Старшини, кілька разів — Голова Крайової Пластової Ради, член інших пластових проводів. За визначну пластову працю нагороджений орденом святого Юрія в золоті. Подруга Анна від 1987 до 2010 року вела курінь ч. 7 УПС

ім. Андрія Войнаровського. Була учасницею ЮМПЗ-93 у Львові.

Коли в Україні постали паланки куренів ч. 7 УПС та ч. 100 УСП ім. Андрія Войнаровського, родина Овчаренків допомагала матеріально та сприяла відновленню Пласту в Україні.

Анна та Юрій завжди дуже високо цінували своє українське походження, невтомно працювали для добра української громади та для поширення культурного різноманіття в Балараті. Не забували своєї родини в Україні, завжди підтримували з ними близькі та теплі відносини, а останніми роками з радістю святкували День Незалежності України.

Анна та Юрій прожили майже 63 роки в щасливому шлюбі. Їхнє чудове, повне вражень життя і безмежне кохання один до одного є для нас прекрасним прикладом. Вони завжди були поряд у хвилини радості і горя.

Пластова родина і українська громадськість втратили щирих українських патріотів.

■ Юрій (стоїть зліва) та Анна (сидить зліва) в колі пластових друзів, Австралія

«Войнарівці» з України

пл. сен. Богданна Блаженко Титла, ПС

Альманах 100-ліття Пласту — українського скавті́нґу

100 літ — одне століття! Який довгий шмат часу, але який різноманітний, бурхливий і страшний, кривавий! Скавті́нґ з українським

тунства у всьому світі. Багато надійшло порад, багато пластунів і непластунів помагали збирати потрібні матеріяли, однак все, що бажалося,

лицем і назвою «Пласт» повстав і пережив усі випробування, які історія кинула йому, — за різних обставин відроджувався, мов фенікс, і тепер святкуємо його 100-ліття по цілому світі і в нашій рідній Україні.

Святкування цього ювілею є різноманітним, як різноманітними є ідеї пластунів. Голов-

неможливо було зібрати, а все зібране нереально вмістити в одну книгу. Треба було б видавати кілька поважних томів! Зібрано дуже цікавий і різноманітний матеріял, який коротко окреслює непростий перебіг історії Пласту, пластові звичаї, побут, цікаві спомини та малознані події. А все це багато ілюстроване світлинами до кожної теми. Золотою ниткою в'ється крізь усі ті матеріяли переконання, що які б не були зміни в Пласті через історичні чи побутові обставини в різних краях — чи модернізація і вплив нової технології, чи щось інше, — підставова ідея скавті́нґу в Пласті лишається незмінною.

на Пластова Булава затвердила пропозицію пл. сен. Ярослава Рубель відзначити цей Ювілей виданням Альманаху 100-ліття Пласту — українського скавті́нґу. Подр. Я. Рубель взяла на себе обов'язок голови Редакційної Комісії Альманаху, а за матеріялами звернулася до плас-

Редакційну комісію Ювілейного Альманаху очолює пл. сен. Ярослава Парахоняк Рубель, головним редактором є пл. сен. Юрій Леськів, секретарем — пл. сен. Богданна Блаженко Титла, технічним редактором — пл. сен. Мирон Баб'юк, мовними редакторами — ст. пл. Ольга Свідзинська і пл. прият Лідія Чир, а мистецьке оформлення — в руках ст. пл. Тараса Зеня і ст. пл. Віктора Мухіна. Збиранням і підготовкою ілюстрацій займається член комісії пл. сен. В'ячеслав Стебницький.

Праця над Альманахом доходить до завершення, він має побачити світ на початку 2012 року, щоб кожен пластун міг придбати цю надзвичайну пам'яткову книгу ще в Ювілейному році.

З питань замовлення цього видання просимо звертатись:

Для пластунів з-поза України: Мирон Баб'юк, babiukm@aol.com

Для пластунів з України: В'ячеслав Стебницький, vmsteb.plsh@gmail.com

Так формувався Пласт

(документи, факти, події, особистості)

3 нагоди 100-ліття Пласту

Верховна Пластова Команда
Обіжник Ч. 4/16

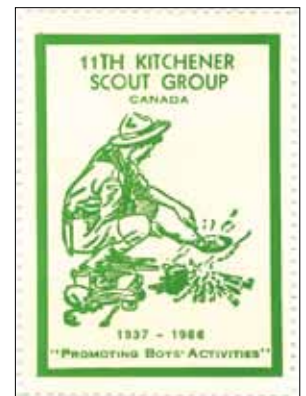
Інструкції референта збірки значків при ВПК.

Філятелія (маркозбирання й маркознавство) у нас, на жаль, мало зрозуміла й розвинена, являється одним із тих чинників, що у великій мірі причинюється до піднесення культури й свідчить о поземі тої культури. Філателія приносить крім того фаховим збирачам чимало й матеріальної користи, гроша. Знаємо всі, який був до недавня (потрохи ще й зараз) попит за поштовими значками Зах. України з рр. 1918 до 1919. За ці значки плачено високі суми. Скільки то гроша були би мали, як щоб у свій час звернули увагу на ці значки! А хто цьому винен? Ми самі! Ми не звертали увагу тоді на ту «дурну забавку маняків» філателістів. А шкода! В нас й зараз Філятелія не є розвинена. Правда є в нас чимало збирачів (головно між молоддю). Та всі вони збирають відривочно, всі ходять одинцем, незорганізовані. По часі покидають цю «манію» філателію, збори свої (часто густо досить гарні й цінні) кидають в кут або продають ріжним марочним спекулянтам. Цим способом що найкращі окази нищать або мандрують в чужі руки.

Верховна Пластова Команда рішилася маркозбирання рушити з мертвої точки й поширювати його в першу чергу між пластунами. Верховна Пл. Команда утворила окрему референтуру по справах філятелії, бонів й нумізматики (монет) й віддала її в руки фаховому збирачеві-пластунові. Референт доложить через розсилання обіжників й поміщування відповідних статей у пластових органах старань, щоби ідея філятелії прийнялася й сильно закорінилася серед широких шарів українського пластового уладу. Пласт як раз може тут

відіграти важну ролю на полі української філятелії. Пластовий улад, зібравши гарну марочну збірку, може виставляти на світових філятелійних виставках, а тим самим сповнити велике завдання: познакомить чужинців о філятелійному рухові серед українських пластунів і увійде в товариські зносини з чужими філ. Клубами й пластовими уладами. Крім того через продаж й обмін поштових значків узискає поважні фонди на будову Українського Пластового Дому. Тому:

1. Кождий Курінь згуртує в осібному гуртку всіх пластунів-філателістів. Провід цим гуртком обійме старший пластун-філателіст.
 2. Кождий Курінь подбає, щоби всі філателісти віддавали свої дублети до Курінної Команди.
 3. Курінна Команда старанно переховувати ме ці значки й що місяця пересилати ме їх враз з виказом до Верх. Пл. Команди (поручено).
 4. Курінна Команда не сміє цих значків розтрачувати.
 5. Добре було би (якщо лише можливо), щоби кождий Курінь приступив до уложення свого власного збору (при Курінній Команді).
 6. Пластуни збирачі нехай ширять ідею філателії між своїми товаришами й знакомими.
 7. Кождий пластун, хоч би він й не був збирачем, обов'язаний при кождій нагоді збирати між своїми знакомими поштові значки й віддавати їх до Курінної Команди.
 8. Збирати всі марки, навіть польські. З польських звернути увагу на доплатні, перші коронові й маркові (тяті), червоного хреста, воздушної пошти, передрук на австрійських, російських й німецьких, й останні маркової валюти за 1 й 2 міліони.
- З чужих звертати увагу на такі краї: Сов. Росію, Данціг, Швайцарію, Швецію, Монакко, Ліхтенштайн, Болгарію й Боснію.
9. При збиранню значків треба пам'ятати:
 - а) кожда марка має бути чиста. Її треба не від-

■ Пластові та скавтські марки різних періодів

дирати, а вирізати довкола, відмочити у літній воді й висушити на бібулі.

б) марка зі зниженими зубцями й піддєрта (про-світлена, прозора) не має вартості. Тому звер-тайте на це увагу при здиранню.

в) наклеювати на чисті картки (твердші) при по-мочі легкого паперу (не цілу!)

г) не смарувати значків! Не брати їх нечистими руками!

10. Кожний заможнійший збирач повинен собі закупити катальог (найкраще Міхеля в ціні Дол. 1.00). Без каталогу збирання неможливе. Звідкіля дізнатися о вартості даного значка?

11. Добре булоб, щоби гурток пластунів збира-чів мав хоча один спільний катальог.

12. Курінні Команди заперенумерують для своїх гуртків фаховий український орган: «Український Філятеліст» у Відні.

13. Всякі замовлення: катальогів, альбомів, філ. приладдя й передплата газет повинні Курінні Команди полагоджувати лише через референтуру філятелії при В.П.К.

14. Крім цього Курінні Команди подбають о зби-ранню бонів, банкнотів і монет і їх пересилатимуть до Верховної Пластової Команди.

15. Зі всякими запитами звертатися до Верхо-вної Пластової Команди, або на адресу: І[ван]. Кор-чинський, Львів, Супінського 3.

16. Всі Курінні Команди перешлють до міся-ця перший звіт, що зробили в напрямі зоргані-зованя філ. гуртків й які осягнули успіхи, а піз-ніше що два місяці враз зі звітами економічної діяльності. Звіти повинні бути все дуже точні. Подавати, коли (дата) що вислано (значки, бони, гроші, метал), скільки є збирачів в Курині, чи за-перенумеровано фаховий філят. журнал, як відбу-ваються сходи і т. д.

Скоб!

За Верховну Пластову Команду:

Др. Паньківський в.р.
Голова ВПК

А. Сербин в.р.
Ек. референт ВПК

*ЦДІА України у Львові. — Ф. 389. — Оп. 1.
— Спр. 2. — Арк. 38—38зв.
Оригінал. Машинопис.*

Підготували ст. пл. Олексій Оніщук, ст. пл. Ольга Свідзинська

Музей-архів Пластового руху рекомендує

Ліда Палій. Стороною йшла гроза. — Київ: Ярославів Вал, 2008. — 132 с.

Спогади української поетки, уродженки Львова Ліди Палій, дочки відомого ко-оператора Андрія Палія, занурюють читача в життя передвоєнного міста. Авторка вміло оповідає про свої шкільні враження і переживання, про родинні мандрівки на Поділля і в Карпати, про членів родин української інтелігенції, що були її однолітками. Її очима ми бачимо прихід радянської влади, яку авторка застала в селі, вимушену еміграцію на територію Польщі, початок радянсько-німецької війни, страту заручників, формування Дивізії «Галичина» та інші події Другої світової війни.

Валерія О'Коннор-Вілінська. На еміграції. — Львів: Світ, 2005. — 232 с.

Авторка роману «На еміграції», батьком якої був багатий землевласник, вихі-дець з Ірландії, а мати — представниця славної родини Лисенків, ще змалку від-чула себе часткою українського культурного світу. Після закінчення гімназії в Ки-єві організувала в рідному селі на Полтавщині нелегальну школу для селянських дітей, згодом — театр. Революція поставила Валерію та її чоловіка Олександра Вілінського на чолі освітянських відділів Центральної Ради та Української Держа-ви, а згодом занесла за кордон. Таким чином, емігрантське життя і його причини були для авторки близькими і зрозумілими. У своєму романі, де всі персонажі ви-гадані, але типові для свого часу, вона зуміла змалювати ту атмосферу, яку витво-рили навколо себе працівники численних посольств і місій неіснуючої держави, показати глибинні причини морального занепаду одних провідників і чудеса на-вернення інших. Змальовані у романі характери подекуди дуже яскраво проявля-ються і в наш час.

ст. пл. Ольга Свідзинська

Про наповнення фондів Музею-архіву Пластового руху

■ Титульний аркуш пам'ятної книжечки зі Свята весни в Міттенвальді, де підписувалися на згадку всі учасники. Зі збірки Н. Закидальської

За 20-літню історію відродженого Пласту було кілька спроб створити пластовий музей. Всі ініціатори цієї справи, окрім одного, були непрофесіоналами, просто відчували, що питання є на часі. Перші збірки мав би проводити Марко Чуквінський в пластовій домівці на Погулянці у Львові, але про те, чи збереглися з тих часів якісь матеріали, не знаємо. 1995 року з ініціативи Крайової Пластової Старшини України та старших пластунів — студентів історичного факультету Львівського університету була створена Група з історії та музейництва Пласту. Ядро групи складали історики; їх більше цікавили дослідження, а не збирання. В той час, відчуваючи суттєвий брак матеріалів, зокрема пластових друкованих видань, Група таки змогла зібрати деякі книги, що стали джерелами у подальшій праці. Серед них були:

- Книга «Лісові Чорти, їх життя і буття» (передав І. Гриневич)

- Фотоальбом з ЮМПЗ 1972 року (передав І. Гриневич)
- Альбом світлин з Підлютого і Остодору (передав Р. Копач)
- Альбом 50-ліття Пласту (знаходився в бібліотеці КПС)
- Збірка національних і пластових відзнак, листівок, марок, зокрема з Пластового Конгресу і Свята весни в Міттенвальді (передана Н. Закидальською)
 - Уривки зі спогадів Тетяни Левицької та щоденника С. Левицького про події червня—липня 1941 року (передала Т. Левицька)
 - Рукописи Т. Самотулки часів ВСУМ (передав Т. Самотулка)
 - Нотатки комісії з історії Пласту про період нелегальної діяльності (Ліквідаційна комісія і підпільний Пластовий центр).

Група мала також примірник книги С. Левицького «Український пластовий Улад 1911-1945 у спогадах автора» (передав Р. Рогожа), який, однак, визичив один львівський пластовий курінь.

1997 року, після смерті св. пам. пл. сен. Івана Якубовського, родина, в якій він мешкав, передала сеньйорам станиці Львів його архів і бібліотеку. Матеріали довгий час зберігалися в окремій шафі в домівці на вул. Винниченка, згодом були перенесені в інше приміщення, куди перебрався ОП УПС Львова. Як нам відомо, сеньйори свого часу проводили докладний опис цього архіву. Зі створенням Музею-архіву Пластового руху Осередок праці прийняв рішення передати йому архівні матеріали Івана Якубовського. Музей отримав і частково впорядкував реєстраційні листки і заяви членів УПС (більшість із них вже на Вічній Ватрі), на основі яких створюються мінімальні біографи про пластунів, вноситься інформація до бази даних пластунів 20-30-х років. На жаль, архів не зберіг анкетних даних про всіх сеньйорів Львова, які зголосилися до Пласту 1990 року, але згодом або відійшли від активної праці, або перейшли до організації УНПО «Пластун». Мало хто з них дожив до 2001 року, коли УНПО «Пластун» самоліквідувалася і її члени приєдналися до Пласту.

■ Титульний аркуш Альбому 50-ліття Пласту

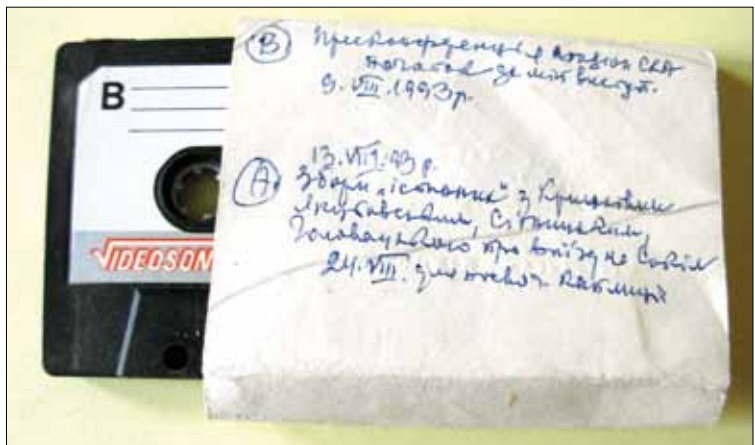
■ Сторінка з машинопису Т. Самотулки «Плем'я новаків. Матеріяли для впорядчиків»

На основі збірки Івана Якубовського сформовано більшменш повний комплект видання «Вісник УПС», яке редагував крайовий булавний УПС пл. сен. Богдан Олексій (1995—1997). Видання було цікаве тим, що друкувалося невеликим накладом і мало поширюватися від рук до рук. Надсилаючи «Вісник» першому адресату, булавний вказував йому шлях і адреси, якими конкретний примірник мав пройти від одного сеньйора до іншого. Відтак багато примірників або губилося в дорозі, або осідало у когось з адресатів (переважно у першого чи другого). Отже, система, яка справно працювала у 1920-х роках в межах одного полку (і одної гімназії) при перенесенні на масштаб всієї України показала свою неспроможність.

Друг Іван, належачи до крайової булави УПС, вів доволі багато нотаток і активне листування. Зокрема, йому доручалося розв'язувати конфліктні ситуації в Уладі, що виникали в різних осередках. Перш за все це стосувалося різного бачення розвитку Пласту в середовищі вихованих в УПУ чи ВСУМі та новітніх пластунів. Крім того, дід Яків (пластове псевдо друга Івана) писав дискусійні статті до західноукраїнської преси, опрацьовував різноманітні видання, тому збереглися його доволі розлогі і цікаві нотатники. Наші сучасники, швидко опанувавши інформаційні технології, вже втратили навички подібної праці, тому нотатки діда Якова можуть послужити цікавим матеріалом для ознайомлення нових поколінь з минулим, яке пережило не одне століття, але несподівано зникло під впливом інформаційної революції.

Цікавим матеріалом, який зберігся частково у фондах ОП УПС, а частково у приміщенні на вул. Винниченка, є аудіозаписи сходин булави, зустрічей з пластунами різних поколінь, публічних виступів тощо. Кожна касета супроводжується короткими нотатками-поясненнями про те, який саме запис вона містить. Навіть ці нотатки ілюструють тенденції, що панували у тодішньому Пласті. Наприклад: «13.08.93. Збори «істинних» з Криськівим, Якубовським, Сітницьким, Головацькою про виїзд на Сокіл 24.08. для посвячення каплиці». Треба зазначити, що саме того пам'ятного 24 серпня 1993 року авторці цих рядків пощастило не лише вперше побувати на Соколі під час посвячення каплиці св. Юрія, а й познайомитися ближче з цими «істинними», а зокрема з самим дідом Яковом, з Марушкою та Богданом Сітницькими та іншими чудовими людьми. Аудіоархів Івана Якубовського ще чекає на своє опрацювання.

Новий сплеск у роботі Групи з історії та музейництва Пласту настав у 2002 році, коли розпочалася робота над першим виданням «Матеріалів до пластового мартиролога» — книги, яка містила б біографічні довідки про пластунів, що загинули в боротьбі за незалежність України. Для такої праці потрібно було мати документальні докази, що та чи інша особа є пластуном. Тому автори книги зробили копії деяких документів з архіву, де зберігається найбільший масив інформації про Пласт — Центрального державного архіву України у Львові. Найцікавішим документом є «Список-довідник на членів пластових організацій, що підлягали Верховній Команді українських молодіжних організацій (пластунів)». Це машинописний реєстр на 4672 прізвища, виготовлений працівниками архіву у 1954 році. Очевидно, що він містить багато неточностей, повторів (наприклад, працівники архіву не завжди чітко прочитували прізвища або записували ту саму людину кілька разів), але зробити таку колосальну роботу історикам Пласту «з нуля» було б дуже складно. Паперову копію цього реєстру, а також копії інших документів, зібраних в процесі написання «Матеріалів до пластового мартиролога», передав Музею провідник редакційного комітету ст. пл. Володимир Мороз.

■ Аудіокасета з архіву Івана Якубовського

(Далі буде)

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ

Зміст «Пластового шляху» за 2010 рік (числа 161 — 164)

Володимир Базарко

Кілька думок про те, чим має займатися ГПБ (Офіційне), ч. 1 (161), с. 14

Зінаїда Беланюк

Історія поряд з нами (Огляди і погляди), ч. 1 (161), с. 58

Гей, мандрують пластуни (З пластового життя), ч. 3 (163), с. 10

Микола Бігус

«Легіон»: від міфів до нових ідей та форм (З пластового життя), ч. 1 (161), с. 35

Галина Васюта

Як пластуни допомогли школярам вивчити іменик (Пласт і суспільство), ч. 1 (161), с. 42

Володимир Воловодюк

Так починався Пласт у США (Пластова історія), ч. 2 (162), с. 44

85-ліття Загону «Червона Калина» (Пластова історія), ч. 3 (163), с. 22

Орест Гаврилюк

Невже відродження Пласту в Україні? (Пластова історія), ч. 1 (161), с. 28

Осип Гаврилюк

Уривок зі споминів (Пластова історія), ч. 1 (161), с. 52

Михайло Герець

Лист до редакції (З поштової скриньки), ч. 3 (163), с. 55

Іван Головінський

«Пласт — наша гордість і мрія...» (Я так думаю), ч. 1 (161), с. 46

Наталя Горбань

Вифлеємський Вогонь Миру на Говерлі (Вифлеємський Вогонь мандрує Україною), ч. 4 (164), с. 24

Богуслава Гринів

Поле скорботи на Янівському цвинтарі (Пластова історія), ч. 1 (161), с. 54

Бертль Грюнвальд

Скавти світу перебирають естафету Вифлеємського Вогню Миру (Історія акції), ч. 4 (164), с. 12

Юрій Даревич (спільно з Зеноном Степчуком)

Астронавтка стала почесним членом куреня «Чота Крилатих» (З пластового життя), ч. 1 (161), с. 29

Орест Джулинський

Святкуємо 100-ліття Пласту! (Офіційне), ч. 1 (161), с. 15

Таня Джулинська

Дорогі подруги і друзі! (Офіційне), ч. 1 (161), с. 15

Любомир Довбуш (спільно з Романом Риф'яком)

До 20-ліття відродження Плас-

ту в Україні (Пластова історія), ч. 1 (161), с. 24

Галина Єременко

«Войнаровці» в Україні (З пластового життя), ч. 2 (162), с. 22

Дарія Загородна

пл. сен. Надія Теодорович (На Вічну Ватру), ч. 3 (163), с. 57

Тарас Зень

Відзначення Дня Героїв в Івано-Франківську (З пластового життя), ч. 2 (162), с. 30

Геннадій Іванченко

Слався в віках, великий отамане! (Наша історія), ч. 3 (163), с. 18

Соломія Кейван

Пісня Вифлеємського Вогню Миру (Пластова творчість), ч. 4 (164), с. 5

Як виникла ідея привезти Вифлеємський вогник до Австрії (Історія акції), ч. 4 (164), с. 6

Холодний рейс з гарячим вогнем (Вифлеємський Вогонь мандрує Україною), ч. 4 (164), с. 26

Дмитро Колесник

Різдвяні роздуми про ВВМ в Краматорську (Вифлеємський Вогонь мандрує Україною), ч. 4 (164), с. 42

Богдан Колос

Ераст Гуцуляк — благодійник станиці Торонто (Пластові постаті), ч. 3 (163), с. 20

Стефа Король

60-ліття Детройтської пластової станиці (З пластового життя), ч. 1 (161), с. 33

Валерій Корсунський

Вогонь Миру з Вифлеєму тепер палатиме в церквах Полтавщини та домівках віруючих (Вифлеємський Вогонь мандрує Україною), ч. 4 (164), с. 41

Лука Костелина

Спогад про Богдана Певного (Пластова історія), ч. 1 (161), с. 51

Андрій Котлярчук

Близька чи далека Америка (З пластового життя), ч. 2 (162), с. 41; ч. 3 (163), с. 31

Михайло Кузьма

Лист до редакції (З поштової скриньки), ч. 3 (163), с. 55

Орест Кузьма

Історична знімка: пластуни вивчають «При ватрі» (Пластова історія), ч. 2 (162), с. 57

Марта Кузьмович

Пластуни США отримали Вифлеємський Вогонь Миру (З пластового життя), ч. 1 (161), с. 39

Олена Лаврик

Світло Вифлеємського полум'я не знає кордонів (Вифлеємський Вогонь мандрує Україною), ч. 4 (164), с. 44

Володимир Ласовський

Татарський курінь у Ляндеку (Пластова історія), ч. 2 (162), с. 53

Юрій-Мирослав Левицький

Що роблять сеньйори в Пласті? (Я так думаю), ч. 3 (163), с. 40

Юрій Леськів

Любомир Романків: «На порозі 100-ліття перед Пластом стоїть низка непростих завдань» (Пластові зустрічі), ч. 1 (161), с. 16

В'ячеслав Стебницький: «Участь молоді від України у Зборах КУПО свідчить про перспективи Пласту» (Пластові зустрічі), ч. 1 (161), с. 18

На городі бузина, а в Києві — дядько (Огляди і погляди), ч. 1 (161), с. 57

Українська Дивізія «Галичина»: на сторінках фотоальбому самбірчани впізнали краян (Огляди і погляди), ч. 1 (161), с. 59

Начальний Пластун заприсягнув у Львові (3 пластового життя), ч. 2 (162), с. 9

Живильне джерело духовності Начального Пластуна Любомира Романкова (3 пластового життя), ч. 2 (162), с. 12

Пластуни Львівської округи вшанували творців УГВР (3 пластового життя), ч. 3 (163), с. 14

«Сіроманці» відновили журнал «Там-там» (Огляди і погляди), ч. 3 (163), с. 53

Сергій Летенко

Десять запитань братам Капрановим (3 пластового життя), ч. 2 (162), с. 18

Пластуни допомагають природі (3 пластового життя), ч. 2 (162), с. 25

Борис Люшняк

У Пласті навчився відповідальності і характеру провідника (3 пластового життя), ч. 1 (161), с. 31

Віра Моллс

Св. п. пл. сен. кер. Оксана Бережницька (На Вічну Ватру), ч. 1 (161), с. 56

Микола Музала

Нові кроки в напрямку скавтського товариства (Пласт і скавтінг), ч. 3 (163), с. 24

Інтернет-сторінка акції (Інформаційний супровід), ч. 4 (164), с. 54

Музей-архів Пластового руху

Заклик Музею-архіву Пластового руху (Пластова історія), ч. 1 (161), с. 50

Ювілейні вітання пл. сен. Мирославу Сипі (3 поштової скриньки), ч. 3 (163), с. 55

Василь Муха

Пласт в Яворівській гімназії «Рідної школи» (Пластова історія), ч. 2 (162), с. 39

Соломія Николин

Понад усе приємно дарувати людям тепло любові і добра (Вифлеємський Вогонь у світі), ч. 4 (164), с. 31

Ігор Олексюк

Таборове літо лутугинських пластунів (3 пластового життя), ч. 3 (163), с. 11

Любомир Онишкевич

Чи наші провідники читають пластову пресу? (Від редакції), ч. 1 (161), с. 3

Про різні видавничі справи «Пластового шляху» (Від редакції), ч. 2 (162), с. 3

«Пластовий шлях» і наше майбутнє (Від редакції), ч. 3 (163), с. 3

Про тематичне число «Пластового шляху» (Від редакції), ч. 4 (164), с. 2

Тетяна Переверзева

Є на карті України місця... (3 пластового життя), ч. 3 (163), с. 16

Вогонь з Вифлеєму вкотре освітив домівки донеччан перед Різдом (Вифлеємський Вогонь мандрує Україною), ч. 4 (164), с. 43

Богдан Пігун

Пластова стріча в Авґсбурзі (Пластова історія), ч. 2 (162), с. 51

Оля Подгорнова

«Любов — єдиний скарб...» (Вифлеємський Вогонь мандрує Україною), ч. 4 (164), с. 40

Андрій Ребрик

Лист до редакції (3 поштової скриньки), ч. 3 (163), с. 55

Ярослава Рубель (спільно з Богданою Титлою)

Альманах 100-ліття Пласту (Офіційне), ч. 2 (162), с. 5

Петро Саварин

Лист до редакції (3 поштової скриньки), ч. 2 (162), с. 58

Ірена Савка-Артюшенко

Святкування 60-ліття пластової станиці в Чикаго (3 пластового життя), ч. 1 (161), с. 30

Анна Садова

Вогонь і світло у нашому житті (Традиції), ч. 4 (164), с. 16

Богдан Садовий

Володимир Раковський: «Друзі, ми робимо спільне добре діло...» (Історія акції), ч. 4 (164), с. 22

Церемоніял передачі ВВМ церкви і громаді міста (Традиції), ч. 4 (164), с. 50

Петро Садовий

Вифлеємський Вогонь миру (Від редакції), ч. 4 (164), с. 3

Тарас Садовий

Андрій Гарматій: «...Це чудова традиція для Пласту і добра нагода підкреслити дух Різдва» (Історія акції), ч. 4 (164), с. 20

Від Різдва до Йордану-Водохреща (Традиції), ч. 4 (164), с. 32

В часі 17 Зборів КУПО відбулось передання Вифлеємського Вогню Миру пластунам дев'яти крайових організацій (Вифлеємський Вогонь у світі), ч. 4 (164), с. 48

Ольга Свідзинська

Діяльність Музею-архіву Пластового руху протя-

гом 2008—2010 років (Пластова історія), ч. 1 (161), с. 48

Вчинено акт вандалізму над пам'ятним знаком пластуна Романові Шухевичу (Пластова історія), ч. 2 (162), с. 54

Історія започаткування акції Вифлеємський Вогонь Миру в Україні (Історія акції: Україна), ч. 4 (164), с. 18

Ольга Сінкевич

13-та спільна Європейська Конференція гайдів та скавтів (Пласт і скавтінг), ч. 3 (163), с. 29

Сіроманець-Філателіст

Пластові картки і конверти (Пластова філателія), ч. 1 (161), с. 60; ч. 2 (162), ч. 60; ч. 3 (163), с. 59

Андрій Сова

Про пластове псевдо «Баба» Степана Бандери (Пластова історія), ч. 1 (161), с. 49

Печатки пластового куреня «Лісові Чорти» (Пластова історія), ч. 3 (163), с. 47

Петро Содоль

Скоби і вірлиці — лісовики (Я так думаю), ч. 1 (161), с. 44

Старий Вовк

Думки старого, дуже старого Вовка (Думки Старого Вовка) ч. 1 (161), с. 9

Пласт, країна, народ, держава (Думки Старого Вовка), ч. 2 (162), с. 7

Групова динаміка поміж юнаками (Думки Старого Вовка), ч. 3 (163), с. 8

В'ячеслав Стебницький

«Уявляв, що зберуться голови Пласту...» (Пластові зустрічі), ч. 1 (161), с. 20

Пластуни — герої України (Пластова філателія), ч. 2 (162), с. 56

Анонімні випуски марок (Пластова філателія), ч. 3 (163), с. 58

Символіка ВВМ в сувенірній та інформаційній продукції (Інформаційний супровід), ч. 4 (164), с. 56

Устя Стефанчук

Вогонь єднання та любови (З пластового життя), ч. 1 (161), с. 38

Зенон Татарський

«Джемборі молодих — мир людства!» (Пластова історія), ч. 2 (162), с. 46; ч. 3 (163), с. 50

Надія Тисячна

Олег Климчук: «У Пласті стільки непересічних постатей, що зупинитися на комусь було непросто» (Пластова історія), ч. 2 (162), с. 31

Юрій Ференцевич

Лист до редакції (З поштової скриньки), ч. 3 (163), с. 55

Юля Хмарук

О, Джемборі! (Пласт і скавтінг), ч. 3 (163), с. 27

Леся Храплива-Щур

Гандзя (Пластові постаті), ч. 3 (163), с. 35

Андрій Чемеринський

Пластун Степан Бандера — Герой України (Пластові постаті), ч. 2 (162), с. 55

Відійшла на Вічну Ватру подруга Роксоляна Подпірка (На Вічну Ватру), ч. 2 (162), с. 58

Видано книгу про Пласт в Станиславові та Івано-Франківську (Огляди і погляди), ч. 2 (162), с. 59

Сокільська великодня картка (Пластова філателія), ч. 2 (162), с. 59

Лідія Чир

Пласт не стадо? (Я так думаю), ч. 1 (161), с. 45

Який Пласт без домівки? (Я так думаю), ч. 3 (163), с. 38

Лілія Шподарунок-Наконечна

Вифлеємський Вогонь зігриває українців за кордоном (Вифлеємський Вогонь у світі), ч. 4 (164), с. 47

Юрій Юзич

Коротке знайомство з французькими скавтами та ґайдами (Пласт і скавтінг), ч. 2 (162), с. 33

Похований на Остодорі (Пластова історія), ч. 3 (163), с. 37

Методика гурткової системи в Пласті — що маємо? (Огляди і погляди), ч. 3 (163), с. 42

Оксана Яблонська

Вже давно прийшла весна (З пластового життя), ч. 2 (162), с. 28

Ярина Яцун

З маленького — велике (З пластового життя), ч. 2 (162), с. 26

Крайовий табір пташат «У пошуках скарбів» (З пластового життя), ч. 3 (163), с. 13

Офіційне

Результати з'їздів в краях (Офіційне), ч. 1 (161), с. 5

Пластові новини України і світу (Офіційне), ч. 1 (161), с. 6

Резолюції та рекомендації 17 Зборів КУПО (Офіційне), ч. 1 (161), с. 10

Як ми готуємось до святкування 100-ліття Пласту (Офіційне), ч. 3 (163), с. 4

Пластові новини звідусіль (Офіційне), ч. 3 (163), с. 6

Без автора

Вогонь любови, вогонь добра несли у світлі ліхтаря (З пластового життя), ч. 1 (161), с. 40

Пам'яті Олі Ткаченко (На Вічну Ватру), ч. 3 (163), с. 57

З хроніки поширення Вифлеємського Вогню Україною (Історія акції), ч. 4 (164), с. 19

Тиха ніч, Свята ніч (Традиції), ч. 4 (164), с. 28

Різдвяна свічка (Традиції), ч. 4 (164), с. 36

Лампадка Вифлеємського Вогню Миру (Для виховників), ч. 4 (164), с. 52

Підготувала Ольга Свідзинська

Увага! Зміст журналу «Пластовий шлях» за 2011 рік (чч. 165—168) буде подано в наступному числі — ч. 1 (169) за 2012 рік

пл. сен. Юрій Федик, ЧМ, пл. сен. В'ячеслав Стебницький, V З нагоди 100-ліття Пласту КПС Австралії видала марку, конверт та листівку

Марка належить до типу «персоніфікованих власних марок» — поштових випусків, на яких замовник може помістити власне зображення (купон) поряд з офіційною державною маркою. Її можна наклеювати на конверт для оплати поштового відправлення. На державній марці (зліва) зображено суцвіття густоквіткової акації (Wattle), що є квітковим символом Австралії, а на купоні (справа) —

офіційну марку 100-ліття, яку розробив і оформив Володимир Луців, V, з Канади.

Надруковано 167 аркушів по 20 марок. Загальна кількість марок — 3340 шт.

На ювілейному конверті зображено відзнаку 100-ліття Пласту (її автор — пл. сен. Ігор Осідач, ЛЧ) та прапори країн — членів КУПО. Над прапорами напис: «Centenary of Plast Ukrainian Scouting 1911/12 — 2011/12». В нижньому куточку справа — напис «KPS Australia».

Конверт проштамповано печаткою, що зображає офіційну відзнаку 100-ліття Пласту, та штемпелем спецгашення з нагоди святкування 100-ліття Пласту в Австралії. Погашення відбулося 20.12.2011 в Канберрі, столиці

Австралії (там 26.12.2011 — 03.01.2012 пройде Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч).

Конверт оформив пл. сен. Юрій Федик, ЧМ.

Формат конверта — С6 (114 x 162 мм), наклад 1500 примірників, з них погашено 230 прим.

Крім офіційних ювілейних видань виготовлено листівку, яку оформив та видрукував Юрій Федик на приватній філателістичній фірмі «Vandura Collectibles».

Листівка має 5 зображень. В центрі вміщено відзнаку святкування 100-ліття Пласту в Австралії (автор — п. Євген Олексин з Сіднея). Зліва вгорі бачимо кольорове зображення святого Юрія з прапора 100-ліття (на темно-синьому прямокутному тлі, внизу — символи гасла «СКОБ»). Внизу ліворуч вміщено офіційну відзнаку 100-ліття Пласту авторства пл. сен. Ігоря Осідача, ЛЧ.

Справа вгорі бачимо марку святкування 100-ліття Пласту у світі, справа внизу — чорно-біле зображення святого Юрія (з прапора 100-ліття Пласту), обрамлене по колу написами «СКОБ» та «Святкуємо 100-ліття Пласту».

Листівку виготовлено лише у 40 примірниках. В справі замовлення марок звертайтеся до Юрія Федика за адресою: hadiuka@gmail.com

пл. сен. В'ячеслав Стебницький, V

Філателістичні видання України з нагоди 100-ліття Пласту

100-ліття Пласту в 2011 році в Україні було відзначено випуском листівок, конвертів та марок.

Пластові листівки

Перша листівка присвячена першому пластовому гурткові. На лицевій стороні листівки подана фотографія 1920-х років з гурткової мандрівки. В колі пластунів біля вагри сидить один із засновників Пласту О. Тисовський.

Листівку виконано в зелених тонах. Зліва вгорі в рамці, стилізованій під марку, зображена пластова лілейка 1920-х років. Ще два фрагменти на фотографії обрамлені стилізованою під марку рамкою. На всіх трьох таких фрагментах є напис «Пластова пошта, 2011», дати «1911—2011» та зображення лілейки. На найбільшому з фрагментів (праворуч) є напис «Пластуни на мандрівці».

На листівці вгорі бачимо напис: «100-ліття першого пластового гуртка» та дати «1911—2011», а внизу справа — напис «Пластовий шлях». Написи і обрамлення у вигляді марки не дуже добре проглядаються на листівці.

На зворотній стороні листівки вгорі є напис «100-ліття першого пластового гуртка» та дати «1911—2011», а справа відтворена менша «марка» з лицеві сторони. Внизу подано напис «Пластовий шлях» в зелених тонах, дані про випуск листівки та інформацію про фотографію («О. Тисовський на мандрівці серед пластової молоді, 1920-ті роки»).

Листівку надруковано офсетним друком. Один наклад (1000 шт.) відрізняється від іншого наявним на верхній марці браком.

Наступні три листівки було випущено з нагоди початку святкування 100-ліття Пласту.

Першу листівку з цієї трійки виконано в синіх тонах. На ній зображено офіційну відзнаку 100-ліття Пласту (автор — пл. сен. Ігор Осідач, ЛЧ). Під відзнакою є напис: «Ювілейна міжкrajова пластова зустріч». В нижній частині листівки надруковано перший куплет пісні 100-ліття.

На звороті листівки видрукувано слова пісні 100-ліття повністю (авторка — ст. пл. Соломія Мричко з Києва) та відзнаку 100-ліття Пласту. Внизу подано дані про випуск листівки.

Наклад листівки — 1100 прим. 1000 примірників зроблено офсетним друком, решта — лазерним друком.

Друга листівка має також синє тло. На ній бачимо карту світу, на якій синім і жовтим виділено територію України. На передньому плані — число «100», в якому на місті першого нуля стоїть відзнака 100-ліття. Внизу напис: «Ukrainian scouting — Plast». Вгорі написано: «Ювілейна міжкrajова пластова зустріч».

На звороті цієї листівки, як і на попередній, подано текст пісні 100-ліття та інформацію про випуск листівки.

Наклад — 100 прим., друк лазерний.

На третій листівці на білому тлі зображено обриси України, заповнені кольорами державного прапора. По центру — відзнака 100-ліття Пласту. Вгорі на листівці напис: «Ukrainian scouting 1911/12 — 2011/12», внизу — «ЮМПЗ в Україні».

На звороті вгорі видрукувано гасло 100-ліття: «Будь іскрою, як мрієш бачити багаття» (автор —

ст. пл. Іван Чир), внизу — напис «Ювілейна міжкрайова пластова зустріч». По середній вертикалі можна прочитати інформацію про листівку. Наклад 100 прим.

Всі листівки розміром 145 x 100 мм.

Пластові конверти

Ювілейні конверти (їх випущено 5) частково повторюють оформлення листівок.

Перший конверт містить зображення відзнаки 100-ліття Пласту та підпис: «Святкуємо 100-ліття Пласту».

Другий конверт повторює зображення другої листівки. Під написом «Ювілейна міжкрайова пластова зустріч» додано: «Ukrainian scouting — Plast», а внизу — «Святкуємо 100-ліття Пласту».

Третій конверт повністю повторює зображення третьої листівки.

На четвертому конверті надруковано стилізоване зображення св. Юрія з прапора 100-ліття Пласту (автор — ст. пл. Адріян Нойгебауер, Австралія).

Всі чотири конверти видрукувані на струменевому принтері накладом по 100 прим., з них 80 — формату DL (220 x 110 мм), 20 — формату С6 (114 x 162 мм).

П'ятий конверт відрізняється не лише стилем зображення, а й способом виготовлення. Зображення нанесено методом шовкотрафаретного друку в зелених і жовтих кольорах. На малюнку навколо ватри зображено пластунів в одностроях 1920-х років. Ватра символізує незгасимий вогонь пластового духу, а лілейка над нею — відданість пластовим ідеалам. Слова гасла 100-ліття Пласту: «Будь іскрою, як мрієш бачити багаття!» та дати «1911/12 — 2011/12» обрамлюють малюнок по колу. Під малюнком подано напис: «100-ліття пластового руху». Автор малюнка — пл. прият. Тарас Гунько.

Формат конверта DL (220 x 110 мм).

Печатки

Конверти і листівки поширювались між пластовими колекціонерами і гасилися двома видами печаток:

сухий штампель та червоно-чорна чорнильна печатка. Обидві печатки мають стилізоване зображення пластової лілейки, обрамлене написом «Український пластовий рух, 1911—2011» (на двоколірній печатці — роки 1912—2012). Цей малюнок використовувався в Пласті 1948 року, однак на сучасному малюнку лілейку обернено дзеркально, щоб вона відповідала офіційному зображенню герба Пласту.

Марки

Провід Пласту в Україні подав заявку на випуск державного конверта і марки та проведення спецгашення у 2012 році. Як стало відомо, Українська пошта випустить маркований конверт до 100-ліття скавтського руху (згідно з Постановою Верховної Ради від 1.11.11 № 3984 VI про відзначення 100-ліття українського скавтського руху) та проведе спецгашення з цієї нагоди у квітні 2012 року у Львові або в Києві.

Виходячи з цього, у 2011 році виготовлено марки за програмою «Власна марка» (замовник вибирає готовий аркуш-

основу, на яку наноситься бажане зображення. Аркуші каталогізовано за номерами та специфічними назвами).

Першу серію через головну пошту в Києві замовив редактор «Пластового шляху» Л. Онишкевич на аркушах № 1108 «Україна». Надруковано два аркуші по 18 марок. Використано офіційне зображення марки авторства пл. сен. В. Луціва, V. Через формат пропонованої площі для нанесення зображення дещо змінено пропорції марки 100-ліття. Розмір марки — 29 x 33 мм. Номінал марки — 1,8 грн.

Наступні марки за проектом «Власна марка» з дещо зміненим тим самим зображенням було виготовлено у Львові.

Площа, що її надають під «власну марку» на пропонованих аркушах, майже квадратна, тому потрібно було змінити вигляд офіційної марки 100-ліття. Напис «100-ліття Пласту» перенесено вниз, а «Ukrainian scouting» подано вертикально справа. Для збереження пластової філателістичної традиції додано вертикально зліва напис «Пластова пошта». Текст видрукувано білим кольором. Марки надруковані на 5 аркушах № 811 «Оронта-Переможниця» по 22 марки на аркуші. Номінал марки — 0,70 грн.

Те саме оформлення використано на 5 аркушах № 1137 «Любть Україну» по 12 марок.

На тих самих аркушах було також надруковано дві інші марки.

Одна з марок має зображення стилізованого св. Юрія з прапора 100-ліття. З лівого боку подано напис «Пластова пошта» та лілейку, а справа — напис «Ukrainian scouting». Видрукувано 5 аркушів.

Інша марка частково повторює оформлення третьої листівки. Вгорі подано напис «ЮМПЗ в Україні», а внизу — «Пластова пошта». Обриси України з відзнакою 100-ліття Пласту зображено на синьому тлі. Внизу напис «Ukrainian scouting». Вгорі зліва на синьому тлі — дата «1912», а справа напис латинкою «PLAST». Видрукувано 5

аркушів.

Розмір площі нанесення марок — 30 x 32 мм. Усі названі марки мають номінал 1,8 грн.

Остання марка була виготовлена на аркушах № 810 «Києво-Печерська лавра», де розміщено 22 марки розміром 33 x 30 мм. Використано 6 аркушів.

На марці зображено фотографію львівських пластунів 1920-х років на Святі весни на Сагарі коло Львова. На знімці чітко видно пластунів в одностроях та напис: «К.П.К. Львів» (Кошова пластова команда). Зліва на зеленому тлі бачимо напис «Пластова пошта» та пластову лілейку. Внизу напис: «Ukrainian scouting». Вгорі зліва напис: «3 нагоди 100-ліття Пласту. 1911/12 — 2011/12», справа: «Львів, Сагара, 1920-ті роки». Номінал марки — 0,70 грн.

Усі аркуші виконано офсетним друком, а надрук власних марок — з допомогою лазерної техніки. Номінал марки не враховує витрат на

друк зображень.

Усі подані видання оформив В'ячеслав Стебницький.

У 2011 році було видано також інші пластові конверти, листівки та марки на пластову тематику або з нагоди 100-ліття. Про це читайте в наступних числах журналу.

Чекаємо на відгуки і сподіваємось отримати від читачів більше інформації про різноманітні видання, присвячені 100-літтю Пласту.

Просимо надсилати інформацію та запити на адресу: vmsteb.plsh@gmail.com.

(далі буде)

В наступному числі читайте:

Галя Ліщинська

Міжкрайова пластова зустріч
в Австралії

Оргкомітет 100-ліття Пласту
повідомляє

Про перспективи розвитку
Пласту в Європі
(інтерв'ю з А. Ребриком)

Ольга Свідзинська

Про наповнення фондів Музею-
архіву Пластового руху
(продовження)

Василь Белей

Пласт у школі

Андрій Сова

До джерел. Хроніка пластового
куреня ім. Святослава
Завойовника в Павелці

В'ячеслав Стебницький

Філателістичні видання
України з нагоди
100-ліття Пласту
(продовження)

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ PLASTOVY SHLIAKH

ч. 4 (168) 2011

Реєстраційне свідоцтво КВ №2821 від 12.12.1996

Виходить щоквартально

Редакція

Головний редактор
пл. сен. Любомир Онишкевич

Співредактор

пл. сен. Лариса Онишкевич

Технічний редактор

пл. сен. В'ячеслав Стебницький

Мовний редактор

ст. пл. Ольга Свідзинська

Члени редакції

пл. сен. Юрко Леськів

к. і. н Андрій Сова

пл. сен. Сергій Летенко

Адміністратор

пл. сен. Юрій Слюсарчук

Адміністратор в Україні

пл. сен. В'ячеслав Стебницький

Коректор

ст. пл. Ольга Свідзинська

Дизайн

пл. сен. В'ячеслав Стебницький

Верстка

пл. сен. Юрко Гарматій

Адреси для листів

в діаспорі

L. Onyshkevych

5842 Wyndham Circle N., # 105

Columbia, MD 21044

410-740-1323

e-mail: onyshlub@aol.com

в Україні

В'ячеслав Стебницький

Пластовий шлях

а/с 65 Львів, 79000

тел. 050 501 3573

e-mail: vmsteb.plsh@gmail.com

Адреси адміністрації

в діаспорі

Plastovy Shliakh P.O.Box 303,

Southfields, New York, 10975-0303, USA

(845) 782-0977; yurko@frontiernet.net

в Україні

В'ячеслав Стебницький

Пластовий шлях

а/с 65, Львів, 79000, Україна

vmsteb.plsh@gmail.com

Просимо читачів вчасно повідомляти про зміни адреси у відповідні адміністрації. Журнали, які повернулися не з вини адміністрації, вислатимемо вдруге на нову адресу тільки за додаткову платню.

На сторінці 2 використано фотографії з архіву журналу «Пластовий шлях», а також зі збірок Івана Дитюка, Оксани Кузишин та Олега Іванусіва

На першій сторінці обкладинки: Делегація українських скавтів на Джемборі в Швеції. Фото М. Музали
На останній сторінці обкладинки — ягоди барбарису під снігом, Львів. Фото В. Стебницького

© Видає Головна Пластова Булава,
відповідальний пл. сен. Любомир Онишкевич

© Пластове видавництво в Україні

© «Пластовий шлях»

Статті, підписані прізвищем, псевдонімом або ініціалами автора, відбивають погляди автора, які не завжди збігаються з думками редакції чи пластового проводу і не конечно є офіційною позицією організації Пласт.

Редакція застерігає за собою право виправляти мову, стиль, а часом скорочувати надіслані статті та відсилати авторам до зміни ті листи, які, на думку редакції, могли б бути для когось образливі.

Використання матеріалів, в тому числі ілюстрацій, дозволене за умови посилання на журнал «Пластовий шлях».